

Nr 2 (51)/2022
ISSN 2083-652X

Biznesi Lubuski

Magazyn Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej

TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA

– SZANSA DLA POLSKIEJ
GOSPODARKI

W OBLCZU KRYZYSU

– JAK FIRMY RADZĄ SOBIE Z OBECNĄ SYTUACJĄ

NOWE WŁADZE OPZŁ WYBRANE

KADENCJA 2022-2025

Serdecznie zapraszamy do udziału w spotkaniu pt.

„Finansowanie innowacji technologicznych lubuskich przedsiębiorstw”

W programie m.in.:

- **Kredyt technologiczny FE NG** – nadchodzące możliwości
- **Gwarancja Biznesmax** w nowej perspektywie UE

Termin i miejsce spotkania:

30 listopada 2022r., Zielona Góra

Więcej szczegółów oraz zapisy na spotkanie pod adresem
email: sylwia.jakubowska@bgk.pl lub nr tel. 509 865 277.

Organizator

Współorganizator

Partner

**W numerze
polecamy:**

10

6| Transformacja energetyczna – szansa na elektryfikację polskiej gospodarki

Eksperti ZPP Dominika Taranko i Włodzimierz Ehrenhalt - o tendencjach zaspokajania potrzeb elektrycznych oraz na co powinny zwrócić uwagę lokalne przedsiębiorstwa.

10| W obliczu kryzysu - jak firmy radzą sobie z obecną sytuacją

Zapytaliśmy lubuskich przedsiębiorców, jak obecna sytuacja rynkowa wpływa na ich działalność i jakie stosują środki zaradcze.

15

15| Innowacje to impuls - perspektywa finansowa 2021-2027

Aleksandra Głazowska - Ekspert ds. funduszy unijnych wyjaśnia nowe podejście do pojęcia innowacji w perspektywie 2021-2027.

28

28| Bądź szczupły z Lean Thinking

O koncepcji zarządzania, wykorzystywania swojego potencjału i zasobów, aby uniknąć marnotrawstwa mówi Aleksandra Smerda, OPZL.

34| Nowe możliwości pracy uchodźców

Państwowa Inspekcja Pracy podpowiada - o czym warto pamiętać, zatrudniając pracowników z Ukrainy.

Drodzy czytelnicy!

Z ogromną przyjemnością oddajemy w Wasze ręce kolejny numer magazynu Biznes Lubuski. Tematy, którym tym razem poświęciliśmy szczególną uwagę związane są z obecnym ogromem wyzwań i niepewności gospodarczej.

Skala wahań, z jakimi mierzy się w 2022 roku polski biznes nabiera historycznego wymiaru. Zwłaszcza, że towarzyszy jemu rekordowa inflacja, wzrost cen surowców i rosnące koszty pracy, wysoki, skokowy o nawet kilkaset procent, wzrost rachunków za ogrzewanie oraz prąd. Biznes boryka się z okresem, w którym szacowanie czynników ryzyka, zwłaszcza w dłuższej perspektywie, staje się coraz trudniejsze. W takich realiach nikt nie wie, jaka będzie przyszłość, ale wiedza o kluczowych zjawiskach zachodzących w otoczeniu biznesu i w przestrzeni międzynarodowej pomaga podejmować lepsze decyzje.

Chociaż podwyżki dotyczą nas wszystkich, to jednak w pierwszej kolejności uderzają w mniejsze biznesy, które nie mają tak dużego pola do optymalizacji. Bardziej zaawansowane przemysłowo, działające na skalę masową firmy są także bardziej

wydajne, zwłaszcza w zakresie zużycia energii. Przedsiębiorcy wprowadzają optymalizację energetyczną, inwestują w fotowoltaikę, pompy ciepła, oszczędzają na oświetleniu. Ale czy będzie to miało przełożenie na wymierne efekty? Tego dzisiaj nikt nie wie. Wiemy natomiast, że skupienie się na oszczędzaniu i walce o przetrwanie, może zastopować i zastopuje rozwój wielu firm.

Biznes zmaga się obecnie z licznymi kryzysami – ekonomicznymi, finansowymi, pandemią, wojną na Ukrainie, wzmożonymi ruchami migracyjnymi, gwałtownie rosnącymi cenami energii. Rodzi to potrzebę poszukiwania cał-

kiem nowych, niestandardowych rozwiązań, które pozwolą uporać się z zagrożeniami. A jak radzi sobie w tej rzeczywistości nasz lubuski biznes? Sprawdźcie w najnowszym numerze magazynu. Zapraszamy do lektury!

Joanna Zielińska
Dyrektor Biura OPZL

Mamy to! Certyfikat ISO:9001

Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej, podnosząc jakość świadczonych usług wdrożyła i stosuje System Zarządzania Jakością zgodny z normą PN-EN ISO 9001:2015.

Do naszej pracy podchodzimy w sposób odpowiedzialny i profesjonalny, czego dowodem jest uzyskanie przez OPZL certyfikatu, potwierdzającego wdrożenie Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z normą PN-EN ISO 9001:2015 w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości poprzez:

- ✓ reprezentację
- ✓ wydarzenia edukacyjno-informacyjne

- ✓ usługi doradcze i informacyjne
- ✓ instrumenty finansowe i inne

Posiadanie certyfikatu daje naszym firmom członkowskim oraz partnerom pewność, że pracujemy ze standardami i procedurami, które zapewniają wysoki poziom świadczonych przez nas usług.

Joanna Zielińska

fot. Jarosław Werwicki - Fota z drona

Wspieramy lubuską turystykę

Od dawna wiadomo, że Lubuskie turystyką stoi. Dynamiczny rozwój tej branży na przestrzeni ostatnich lat w naszym województwie jest zauważalny gołym okiem, dlatego też w ramach naszej organizacji powołujemy do życia sekcję turystyczną.

Coraz większa i ciekawsza oferta turystyczna, rozwijająca się baza noclegowa, bogatsza z roku na rok oferta produktów regionalnych, powstawanie nowych atrakcji – to wszystko przekłada się na zwiększone zainteresowanie turystów naszym regionem. Gro Członków OPZL działa właśnie w tym sektorze gospodarki, dlatego też powstała potrzeba stworzenia wewnętrznej sekcji, dedykowanej przedsiębiorcom działającym w turystyce, która skupiłaby się ściśle na potrzebach i wyzwaniach tejże branży.

Wyzwań jest wiele, a te najważniejsze, jakie stawia przed sobą OPZL tworząc Sekcję, to integracja wszystkich przedsiębiorców działających w szeroko rozumianej branży turystycznej, wspólne kreowanie turystycznego wizerunku regionu, podnoszenie kwalifikacji pracowników firm członkowskich, wsparcie prawne, wyrażanie opinii i zajmowanie wspólnych stanowisk w sprawach istotnych dla branży na zewnątrz, czy pomoc w kontaktach z instytucjami publicznymi. W planach jest także organizacja kwartalnych spotkań członków sekcji turystycznej, a pierwsze z nich odbędzie się na przełomie 2022 i 2023 roku. Kolejne będziemy organizować w tak zwanym terenie, u poszczególnych członków OPZL, dzięki czemu będzie okazja na jeszcze lepsze poznanie się i rozmowę u źródła.

Cykliczne spotkania będą świetną okazją do rozmowy o realnych problemach i wyzwaniach, przed którymi stoją przedsiębiorcy. W tym celu właśnie, podczas pierwszego z nich przeprowadzimy badania ankietowe, dzięki czemu stworzymy mapę potrzeb, na które to będziemy po prostu reagować. Na spotkaniu sekcji turystycznej będziemy zapraszać fachowców – praktyków, którzy dzielić się będą swoim doświadczeniem. Będzie także czas na efektywny networking. Wszystko po to, żeby

dać wartość, konkrety, odpowiedzi na faktyczne oczekiwania naszych Członków, nie teorię oderwaną od lubuskiej rzeczywistości. Wspólnie bowiem można dużo więcej, a dość powiedzieć, że wszyscy gramy do jednej bramki.

Powstanie sekcji jest pewnego rodzaju zachętą i zaproszeniem dla firm, które działają w szeroko rozumianej branży turystycznej w Lubuskiem, a nie są jeszcze Członkami Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej. Krok ten zapowiada także powstanie kolejnych sekcji w okół innych, równie silnie reprezentowanych w OPZL dziedzin gospodarki. Takie ukierunkowanie działań pozwoli na jeszcze lepsze poznanie potrzeb i problemów, z jakimi na co dzień zmagają się przedsiębiorcy z poszczególnych sektorów. Zaczniemy od turystyki!

Łukasz Kozłowski

Wicedyrektor MOSIR Nowa Sól, marketingowiec, regionalista, od ponad 15 lat zawodowo związany z turystyką

www.pixabay.com

Transformacja energetyczna

– szansa na elektryfikację polskiej gospodarki

Transformacja energetyczna to nie tylko pro-klimatyczna idea, cel do którego dążymy, ale również globalny proces gospodarczy, który zmienia oblicze światowego przemysłu. To również transformacja stylu życia mieszkańców krajów, w których wraz z postępem elektryfikacji wzrasta również efektywność wykorzystania energii.

Oczywiście dotyczy to głównie krajów o wysokim stopniu rozwoju technologii i możliwościach finansowania szeroko zakrojonych modernizacji i innowacji w obszarze konsumpcji surowców energetycznych, a więc generacji energii i ciepła.

Wielu z pewnością zaskoczy fakt, że Chiny stają się cichym liderem procesu transformacji energetycznej. To właśnie tam najwięcej inwestuje się dziś zarówno w odnawialne źródła energii, jak i produkcję samochodów elektrycznych. Z całą pewnością jednak proces ten obecny jest dziś na wszystkich kontynentach i nie ma już odwrotu od elektryfikacji życia gospodarczego i społecznego.

Wojna w Ukrainie spowoduje prawdopodobnie czasowy renesans paliw kopalnych, ale z całą pewnością nie spowoduje odwrotu od rozwoju źródeł odnawialnych. Europa nauczona energetycznymi doświadczeniami ostatnich miesięcy będzie dążyła do osiągnięcia samodzielności energetycznej w kolejnych latach. A to oznacza dynamiczny rozwój źródeł odnawialnych, wspomaganych w przyszłości wodorem pochodzącym z tych właśnie źródeł. To jeszcze przyszłość, ale nie tak odległa jak by mogło się wydawać.

Przy polityce względem źródeł odnawialnych, jaką obecnie prowadzi Komisja Europejska, taką ograniczoną

suwerenność energetyczną UE będzie mogła osiągnąć około 2035 roku, oczywiście pod warunkiem dużej konsekwencji w tym względzie. Dlaczego taka niezależność będzie nieco ograniczona? - ponieważ jeszcze do 2040 – 2045 roku będzie wymagała wspomagania źródłami kopalnymi, głównie gazem, ale być może wówczas już tylko z własnych, europejskich źródeł.

A jak na tym tle wygląda nasza energetyczna przyszłość? Dość problematycznie, ze względu na wciąż niewielkie zaangażowanie źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym. Poprzez utrudnienia inwestycyjne (legislacyjne, proceduralne i niekiedy społeczne) straciliśmy co najmniej 10 gigawatów mocy zainstalowanej, co przekłada się na 20 TWh rocznej produkcji zielonej energii. Czyli prawie tyle, ile jesteśmy w stanie wyprodukować z zainstalowanych już źródeł.

Tymczasem tylko dla producentów-eksporterów na rynki europejskie będziemy w najbliższym czasie potrzebować około 30 TWh, co może oznaczać konieczność zakupu około 10 TWh zielonej energii rocznie. Z uwagi na ograniczenia techniczne, w polskich warunkach, nie będzie to prędko możliwe, choćby ze względu na brak odpowiedniej ilości połączeń transgranicznych. Również cena zielonej energii na rynkach europejskich, do czasu gdy będzie ona

towarem deficytowym, może być w najbliższych latach wysoka.

Opisane powyżej aspekty dobitnie pokazują, że polska transformacja energetyczna staje się naszą racją stanu i jakakolwiek dyskusja na temat jej celowości jest działaniem szkodliwym dla całej polskiej gospodarki. Z tym, że w naszych, specyficznych warunkach energetycznych należy bezwzględnie ująć rolę węgla, ale już nie jako podstawowego surowca energetycznego, tylko gwaranta naszego bezpieczeństwa energetycznego. A to z kolei oznacza, że jest miejsce dla rocznego wydobycia na poziomie 30 – 35 milionów ton węgla kamiennego, z przeznaczeniem dla nowoczesnych nadkrytycznych bloków węglowych. A więc, jeszcze przynajmniej do 2040 roku a być może nawet do 2050, powinniśmy zapewnić pracę 10 – 15 gigawatom energii, bazując na tym surowcu, co zapewni dostawę około 80 TWh energii dla polskiej gospodarki. Mimo, że tak zwana „czarna energia” nie wszędzie będzie mogła być wykorzystana, zapewni jednak pełne bezpieczeństwo energetyczne państwa.

Polska gospodarka zużywa obecnie około 170 TWh energii rocznie, a do 2030 roku będzie potrzebowała co najmniej 190 TWh. Do tego czasu podstawą energetyczną powinny być źródła odnawialne, wspomagane energią gazowo-węglową. A to oznacza konieczność dynamicznego przyrostu źródeł rozproszonych, co staje się szansą rozwojową dla nowoczesnych gałęzi przemysłu. Energetyka rozproszona stwarza również możliwości dla zatrudnienia rozproszonego – a więc najbardziej pożądanej formy zatrudnienia w każdym społeczeństwie. Lokalne źródła wytwórcze wraz z lokalnymi sieciami przesyłowymi to optymalna forma rozwoju energetyki i ciepłownictwa w poszczególnych regionach naszego kraju.

Już obecnie można w Polsce zaobserwować tendencję do samodzielnego zaspakajania potrzeb energetycznych przez przedsiębiorstwa, dla których zielona energia stała się kwestią przetrwania. Na przykład część dużych firm meblarskich dynamicznie inwestuje we własne odnawialne źródła energii i ciepła. Jako źródła tańsze są jednocześnie atrakcyjne dla lokalnych firm i społeczności, które mogłyby korzystać z wprowadzonych do sieci nadwyżek energii.

W krajach Europy Zachodniej obserwujemy dynamiczny rozwój lokalnej energetyki, gdzie samorządy mają dominującą inwestycyjną rolę. Są to tak zwane spółdzielnie energetyczne, zawiązywane z udziałem mieszkańców i często finansowane przez lokalne fundusze inwestycyjne. Taka forma „wciągania” lokalnych społeczności w transformację energetyczną zapewnia poparcie dla tych inicjatyw i minimalizuje zagrożenie oporu społecznego wobec lokowania w sąsiedztwie

instalacji wytwórczych, dystrybucyjnych lub przesyłowych.

Powinniśmy w Polsce jak najszybciej umożliwić legislacyjnie powstawanie takich inicjatyw i zapewnić państwowy system wsparcia dla tego rodzaju inwestycji. Przykład rozwoju fotowoltaiki obywatelskiej (już ponad 7GW mocy zainstalowanej w ten sposób) pokazuje jak wielki potencjał inwestycyjny posiada polskie społeczeństwo i polscy przedsiębiorcy. Odpowiednia legislacja w tym zakresie rozwiązałaby zarówno problemy finansowania, jak i problemy z przyłączaniem takich inwestycji.

Niestety ostatnio obserwujemy pewne spowolnienie w tym zakresie, jak również tendencje do nadmiernej centralizacji energetyki. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców wielokrotnie zwracał uwagę na te kwestie. Staramy się czynnie uczestniczyć w pracach nad założeniami polskiej transformacji energetyki i ciepłownictwa, oraz mamy nadzieję, że wspólnie z innymi organizacjami działania w tym temacie spowodują oczekiwane przez wszystkich skutki.

Postulaty te są szczególnie ważne w dobie kryzysu energetycznego, który zawitał do Europy. Cena 1 MWh energii i gazu jeszcze nigdy w historii nie była na tak wysokim poziomie. Nie tylko w branżach energochłonnych, ale w każdej działalności produkcyjnej – tak drastyczny wzrost kosztów w obszarze energii elektrycznej i/lub gazu będzie spychał nas w stronę spowolnienia gospodarczego. Firmy ograniczą produkcję ze względów kosztowych, a na rynku z jednej strony może pojawić się deficyt części towarów, z drugiej zaś – wysokie ceny produktów osłabią popyt na nie.

Na co warto aby zwróciły dziś uwagę lokalne przedsiębiorstwa?

Szczególnie te, które eksportują swoje wyroby na rynki europejskie? To naturalnie zależy od skali biznesu jaki prowadzą.

Jeśli są to niewielkie firmy zatrudniające do 50 pracowników, to mogą one rozważyć utworzenie spółdzielni energetycznej, wraz z lokalnym samorządem i być może z lokalnym operatorem. A następnie podjęcie inicjatywy budowy lokalnego źródła energii odnawialnej - czy to

źródła wiatrowego czy też solarne. Jeśli inwestycja zostanie zrealizowana, to można pomyśleć o stabilizacji gazowej, a w przyszłości o produkcji wodoru z nadwyżek generowanej energii. Finansowanie takiej inwestycji warto aby uwzględniło interesy lokalnej społeczności, tak aby zapewnić jak największe poparcie dla planowanej inwestycji. Mniejszy biznes ma dziś możliwość zaproszenia doświadczonej firmy z branży energii odnawialnej i w oparciu o jej możliwości finansowe oraz ekspertyzę, przygotować plan inwestycyjny.

Duże firmy częściej decydują się na własne inwestycje w odnawialne źródła energii, a przy braku możliwości przyłączeniowych - do tworzenia linii wewnętrznych na własne potrzeby, w oparciu o odpowiednio zeskalowaną i dobraną do profilu zużycia instalację. W przyszłości operatorzy uwzględnią dodatkowe linie w planach rozwojowych sieci i podmioty wytwórcze będą mogły rozważyć utworzenie spółki dystrybucyjnej.

Kuszącym i stosunkowo nowym na polskim rynku zagadnieniem są również kontrakty cPPA, czyli długoterminowe kontrakty (przekraczające nawet 10 lat) na zakup energii elektrycznej, zawierane bezpośrednio przez producenta energii odnawialnej i odbiorcę. Rozwiązanie to stanowi z pewnością interesującą alternatywę cenową (oferowane dziś stawki to 600-700 zł/MWh), jak i przybliży nas do namnażania w kraju źródeł wytwórczych OZE. Z perspektywy przedsiębiorcy warto tylko pamiętać, aby szczegółowo przeanalizować oferowany model współpracy, w tym zgodność profilu zużycia odbiorcy z profilem wytwórcy, jak również sposób w jaki rozwiązane zostanie bilansowanie rozbieżności między tym co instalacja OZE wytworzy, a tym w jaki sposób odbiorca energię będzie zużywał. Istotnym aspektem jest też sposób indeksacji ceny w czasie, abyśmy mieli gwarancję, że oferowane rozwiązanie będzie dla nas atrakcyjne finansowo w całym horyzoncie umowy. Kontrakty typu cPPA są jednocześnie kolejnym zagadnieniem wymagającym pilnego uregulowania na kanwie polskiego prawa – tak aby ujednolicić warunki, na których umowy Corporate Power Purchase Agreement będą wiązały obie strony.

Opisane powyżej inicjatywy to typowy program oddolnego rozwoju energetyki rozproszonej, niezbędny dla polskiej transformacji energetycznej, znacząco wpływający zarówno na jakość, jak i przede wszystkim na ceny dostarczanej energii. W okresie przejściowym, niezbędnym do realizacji inwestycji, zachęcamy do poświęcenia kwestiom związanym z zakupem energii elektrycznej bądź gazu nieco więcej uwagi niż dotychczas. Przez szereg lat bowiem niewielka zmienność cenowa w ciągu roku (średnio 20-30 zł/MWh) powodowała, że zakup obu mediów wykonywany był w przedsiębiorstwach rutynowo – bez strategii zakupowej, bez dywersyfikacji ryzyka w tym zakresie – ale i nie było to konieczne. W tym roku zmienność cenowa kontraktu energetycznego na 2023 r. przekroczyła już 1960 zł/MWh, a ów kontrakt

notowany jest obecnie (listopad 2022 r.) na poziomie 1000 zł/MWh – sposób zakupu energii i moment zabezpieczenia kontraktu może zadecydować o przewadze konkurencyjnej wielu firm. Mimo ustawowo określonej ceny maksymalnej dla MŚP na 2023 r. w wysokości 785 zł/MWh w dzisiejszych warunkach rynkowych niezbędne jest aktywne podejście do zakupu energii i gazu, które umożliwi odbiorcy podążanie za trendem, a więc ograniczenie ryzyka dalszych wzrostów z jednej strony – z drugiej zaś stworzy możliwość obniżenia ceny – gdy tylko w obrocie hurtowym pojawią się spadki. Warto zatem zrobić inwentaryzację dostępnych na rynku narzędzi do budowania strategii zakupowej w tym obszarze i ułożyć już dziś plan zakupowy na kolejne lata. Pozwoli to nie tylko precyzyjnie planować działalność, ale też uchronić firmę przed sytuacją, którą obserwujemy w bieżącym roku – a więc w przypadku wielu odbiorców 4-6 krotny wzrost cen energii i gazu r/r.

Włodzimierz Ehrenhalt

Wiceprezes Stowarzyszenia Energetyki Odnawialnej, Członek Związku Pracodawców Energetyki „Lewiatan”, Główny Ekspert Związku Przedsiębiorców i Pracodawców ds. Energetyki, Koordynator grupy roboczej ds. identyfikowania barier ograniczających rozwój rynku PV oraz propozycji ich zniesienia w Radzie Koordynacyjnej ds. Rozwoju Sektora Fotowoltaiki, afiliowanej przy Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Przez wiele lat zajmował się przygotowaniem inwestycyjnym Odnawialnych Źródeł Energii, jak również związany był z energetyką konwencjonalną. Z wykształcenia architekt.

Dominika Taranko

Dyrektorka Forum Energii ZPP, od kilkunastu lat związana z rynkiem energetycznym. Wiele lat pracowała w strukturach grup kapitałowych spółek PKN Orlen, Gaz-System i Fortum. Absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego i Uczelni Łazarskiego, w tym kierunków: MBA Energetyka, Nauki Polityczne i Dziennikarstwo.

**Lubuskie
Bony
Rozwojowe**

EDYCJA II

www.lubuskiebony.pl

Dofinansowanie do szkoleń maksymalnie **60 000,00 PLN**

DLA KOGO?

Odbiorcami wsparcia mogą być wyłącznie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (MMŚP), prowadzące działalność gospodarczą i mające jednostkę organizacyjną na obszarze województwa lubuskiego - subregionu zielonogórskiego (powiat: krośnieński, nowosolski, świebodziński, wschowski, żagański, żarski, zielonogórski oraz miasto Zielona Góra).

NA CO?

W ramach projektu możliwe jest dofinansowanie i rozliczenie kosztów usług rozwojowych, które dzielą się na:

- o usługi szkoleniowe (szkolenia, studia podyplomowe, e-learning)
- o usługi doradcze (doradztwo, mentoring, facilitacja, coaching)
- o usługi jednorazowe (egzamin).

ul. Sulechowska 1
65-022 Zielona Góra
☎ 68 327 05 04

✉ konsultant@region.zgora.pl

ARR
Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

W OBLICZU KRYZYSU

– jak firmy radzą sobie z obecną sytuacją?

Ceny węgla, gazu i CO2 osiągają rekordowe poziomy, ceny energii elektrycznej galopują. Po za tym często zakup surowców nie jest możliwy z powodu ich braku na rynku. Tak wysokiego poziomu inflacji nie było od dekad. Zapytaliśmy więc lubuskich przedsiębiorców, jak obecny kryzys wpływa na ich działalność i jakich zmian dokonują, aby przetrwać?

Przedsiębiorcy, tak jak i całe społeczeństwo, zмага się z kryzysem energetycznym czy wspomnianą inflacją. Skutki odczuwają wszyscy w mniej lub bardziej dotkliwy sposób. Najgorszą sytuację mają firmy energochłonne, których część zmuszona jest wstrzymywać produkcję swoich wyrobów, ponieważ jej koszty przewyższają cenę rynkową. Przedsiębiorstwa te często są bardzo znaczącym pracodawcą na lokalnym rynku pracy, co powoduje poważne zagrożenie dla wielu tysięcy miejsc pracy. Mniejsze podmioty, przy mniejszych budżetach nie są w stanie podnosić cen usług, ponieważ stracą klientów. Decyzje cięcia kosztów są już codziennością.

Stąd pytamy lubuskich przedsiębiorców o ich sytuację i róby ratowania firm w tym niepewnym czasie.

Zbigniew Czmuda

właściciel Pałacu Wiechlice

„Obecna sytuacja rynkowa niestety negatywnie odbija się na mojej firmie, szczególnie jeśli chodzi o kilkukrotny wzrost rachunków za energię elektryczną. Zużycie prądu

w takim przedsięwzięciu jakim jest hotel, jest bardzo duże. Nie chodzi o sam budynek i infrastrukturę, ale również basen czy sauny. Zainwestowałem w dwie instalacje fotowoltaiczne, w tym jedną dzięki Państwu pomocy z projektu „Lubuskie Bony Wsparcia”. Instalacja pomaga mi oszczędzić dużo pieniędzy i jest ratunkiem na dzień dzisiejszy. Produkujemy 100 KW prądu miesięcznie – jednakże wchodzimy w sezon gdzie produkcja energii z fotowoltaiki spada bardzo mocno. Systematycznie rosną koszty płacy i nie chodzi tylko o średnią krajową, ale przy tak wysokiej inflacji ludzie oczekują podwyżek. Inflacja wpływa również na nasze zakupy półproduktów, których ceny zmieniają się z dnia na dzień. Stoję przed wyzwaniem, jak pogodzić wszystkie koszty z cenami usług, których nie da się proporcjonalnie i drastycznie podnieść, ponieważ stracimy klientów. O ile instalacja fotowoltaiczna jest pomysłem, jak uciec od kosztów to pozostałe czynniki są nieprzewidywalne. Szukam oszczędności - tam gdzie się da. Zapewniam, że nie zmieniamy temperatury w pomieszczeniach – u nas w pałacu jest bardzo ciepło - co ludzie sobie cenią, musimy zapewnić komfort klienta. Jeszcze jesteśmy na plusie, ale coraz trudniej jest to wszystko utrzymać....”

Bogumiła Gramza

właściciel firmy OMNI MODO

„Na pytanie czy i jak radzę sobie z kryzysem, mogę odpowiedzieć, że w pewny sensie obroniłam się przed negatywną sytuacją na rynku. W poprzednim roku zainstalowałam panele fotowoltaiczne w firmie. Aby sfinansować tę inwestycję, dużą pomocą okazała się pożyczka unijna 0,005% przy stałym oprocentowaniu z Agroreg SA. Na chwile obecną nie mogę powiedzieć o konkretnym, wymiernym efekcie obniżki cen prądu- ponieważ w tym miesiącu zamyka się okres rozliczeniowy – wówczas będę mogła to ocenić na konkretnych liczbach. Jednakże wszystkie znaki na niebie i ziemi dają mi przekonanie, że była to bardzo dobra decyzja która uchroni moją firmę przed drastycznymi podwyżkami. Ponadto odmówiłam operatorowi Enea zapłaty za drastyczną prognozę, która nie uwzględniała posiadanej przeze mnie instalacji fotowoltaicznej. Zgodziłam się tylko na zapłatę za przesył energii. Oplaca mi się po roku dopłacić do zużycia, niż co miesiąc płacić ogromne kwoty defacto finansując ich działalność. Ograniczyłam zużycie gazu w firmie, który używamy jedynie do podgrzewania wody. Idę w kierunku likwidacji źródeł gazowych. Ogrzewam firmę klimatyzatorami. Instalacja fotowoltaiczna posiada mikro-inwertery, które umożliwiają powiększenie instalacji o dodatkowe panele – więc jest perspektywa rozbudowy systemu. To kolejne wyjście z trudnej sytuacji.

Inflacja ma swoje reperkusje również w zaopatrzeniu mojej firmy czy w kosztach osobowych. Zakupy które muszą poczynić tj. wszystkie dodatki i materiały przy każdym zamówieniu „drożęją w oczach”. Na ile mogłam, zrobiłam zapasy, ale nie do końca to ma sens i jest celowe. W miarę możliwości urealniam stawki dla pracowników, ale podwyższenia płacy minimalnej powodują splaszczanie wynagrodzeń. Jedyne co mnie ratuje to kurs euro ponieważ 90% naszych wyrobów trafia do Niemiec. Stąd dzięki temu mogę poradzić sobie i funkcjonować na miarę stabilnym poziomie. Nie zmienia to faktu, że jestem przerażona tym co się dzieje wokół. Rynek niemiecki także odczuwa kryzys. Dochodzą do mnie słuchy, że firmy niemieckie zamykają się, a to też nasi klienci.

Ta niepewność na rynku powoduje, iż moje plany inwestycyjne w firmie OMNO MODO odłożyłam do przyszłego roku. Z obawą patrzę w przyszłość, natomiast podjęłam wszelkie możliwe kroki, aby zabezpieczyć firmę. Zobaczmy, co przyniesie czas...”

Monika Mazurek

Prezes Zarządu ARCHIVEO Sp. z o.o.

„Dekadę temu byliśmy w środku kryzysu finansowego. W całej Europie firmy a nawet rządy walczyły, by nie utonąć. Polska na całe szczęście nie odczuła skutków kryzysu aż tak bardzo, jak państwa europejskie. Zawirowania na rynkach finansowych nie są jednak czymś nowym ani wyjątkowym: gospodarka zawsze idzie, jak fala na przestrzeni lat. Kryzysy finansowe są również czasami spowodowane przez klęskę żywiołową lub epidemię. Nasza spółka rozpoczęła swoją działalność w momencie kryzysu. Dlatego też od samego początku nie jest nam łatwo. Trudne czasy i trudny początek nauczył nas oszczędności i kalkulacji każdej wydanej złotówki. My walczymy z wysokimi kosztami energii poprzez oszczędzanie. Zostaliśmy zmuszeni do zmiany lokalu, wróciliśmy z powrotem do jednozmianowej pracy. W Archiveo zajmujemy się kompleksowymi usługami archiwizacyjnymi, gdzie digitalizacja pozwala na wykonywanie niektórych prac zdalnie. Namawiamy również naszych klientów do digitalizacji chociażby akt osobowych. Digitalizacja biznesu prowadzi do tworzenia bardziej cyfrowego środowiska w przedsiębiorstwie. Najprościej mówiąc oszczędzamy czas i pieniądze. Jeśli chodzi o inflację i radzenie sobie z utratą wartości pieniądza, to odbija się to na planowanych inwestycjach, które muszą porostu poczekać. My teraz skupiamy się na wykonaniu naszych usług w jak najwyższej jakości. Kryzys powoduje, że skupiamy się również na tworzeniu nowych cyfrowych rozwiązań...”

Podsumowując, najbliższy czas, to czas cięć budżetów, oszczędzania a nade wszystko wstrzymania inwestycji. Zarządzający firmami działają w warunkach dużej niepewności i niestabilności na rynku. Sytuacja jest trudna, a wiele czynników jest wręcz niezależnych od decyzji przedsiębiorcy. Wygrywają Ci, którzy zainwestowali w odnawialne źródła energii lub je zdywersyfikowali. Każdy z rozmówców na chłodno ocenia sytuację, w której się znajduje i robi wszystko, co jest w jego zasięgu, aby firma przetrwała i to jest cena na kolejne miesiące – przetrwać!

Joanna Małecka

CLIMATE GARDEN, czyli innowacje przeciw zmianom klimatu

Z najnowszego Raportu Lancet Countdown płyną niestety niepokojące wnioski. Zmiany klimatu są odczuwalne właściwie już w każdym zakątku świata i mają negatywny wpływ na bezpieczeństwo i zdrowie wielu milionów ludzi.

A jakby tego było mało, wyniki badań z poprzednich lat, wskazują, że tendencja ta niestety przybiera na sile. Dlatego, tak ważne są wszelkie działania zaradcze na różnych poziomach decyzyjnych i w różnych obszarach, o co apelują naukowcy, autorzy raportu. (link: <https://www.lancetcountdown.org/2021-report/>)

Projekt pt. „Opracowanie technologii i budowa obiektu z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury (tzw. Climate Garden) o charakterze adaptacyjno-mitygacyjnym do zmian klimatu w ujęciu lokalnym”, zrealizowany w ramach obecnej edycji Bonów na innowacje, świetnie wpisuje się w takie działania.

Instytut Nowych Technologii Inżynierii Środowiska z Nowego Żabna, zaplanował stworzenie w ujęciu

lokalnym obiektu w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury tzw. Climate Garden, który łączy w sobie działania adaptacyjne (przystosowanie do skutków zmian klimatu) oraz mitygacyjne (łagodzące zmiany klimatu), takie jak: wykorzystanie wody opadowej do nawadniania terenów zielonych, stworzenie systemów małej retencji, wykorzystanie odpadów biodegradowalnych w miejscu ich powstawania, zwiększenie powierzchni terenów zielonych, poprawę jakości powietrza, produkcję biożywności i promocję rozwoju lokalnej bioróżnorodności.

W ramach przyznanego wsparcia, wybrany przez Instytut wykonawca Park Technologiczny Interior, opracował i stworzył obiekt demonstracyjny, składający się z siedmiu połączonych ze sobą mikro ogrodów.

Ogród deszczowy umożliwiający gospodarowanie wodą opadową w obiegu zamkniętym i jednocześnie odciążający publiczny system kanalizacji, składający się ze studzienki zbiorczo-kontrolnej wyposażonej w kosz filtracyjny, z podziemnego zbiornika na wodę opadową i pompy zamontowanej w zbiorniku wyposażonej w automatyczny system załączający i wyłączający pompę oraz z rurociągów transportujących wodę opadową. Wykorzystanie zgromadzonej wody odbywa się poprzez mikrozaszwanie i kropelkowe nawadniania roślinności, a nadmiar wody opadowej kierowany jest grawitacyjnie do złoża heksagonalnego umiejscowionego w ogrodzie retencyjnym. Rurociąg tłoczny prowadzący od pompy zakończono złączem, które umożliwia trzeci sposób wykorzystania deszczówki poprzez podłączenie węża ogrodowego.

Ogród retencyjny służący do usuwania zanieczyszczeń związków azotu i metali ciężkich z wody opadowej, nawadniający samoistnie roślinność rosnącą wzdłuż złoża hydrofitowego, poprawiający lokalny mikroklimat, złożony z czterech połączonych ze sobą sześciokątów wypełnionych mieszkanką organiczno-mineralną i roślinnością hydrofitową.

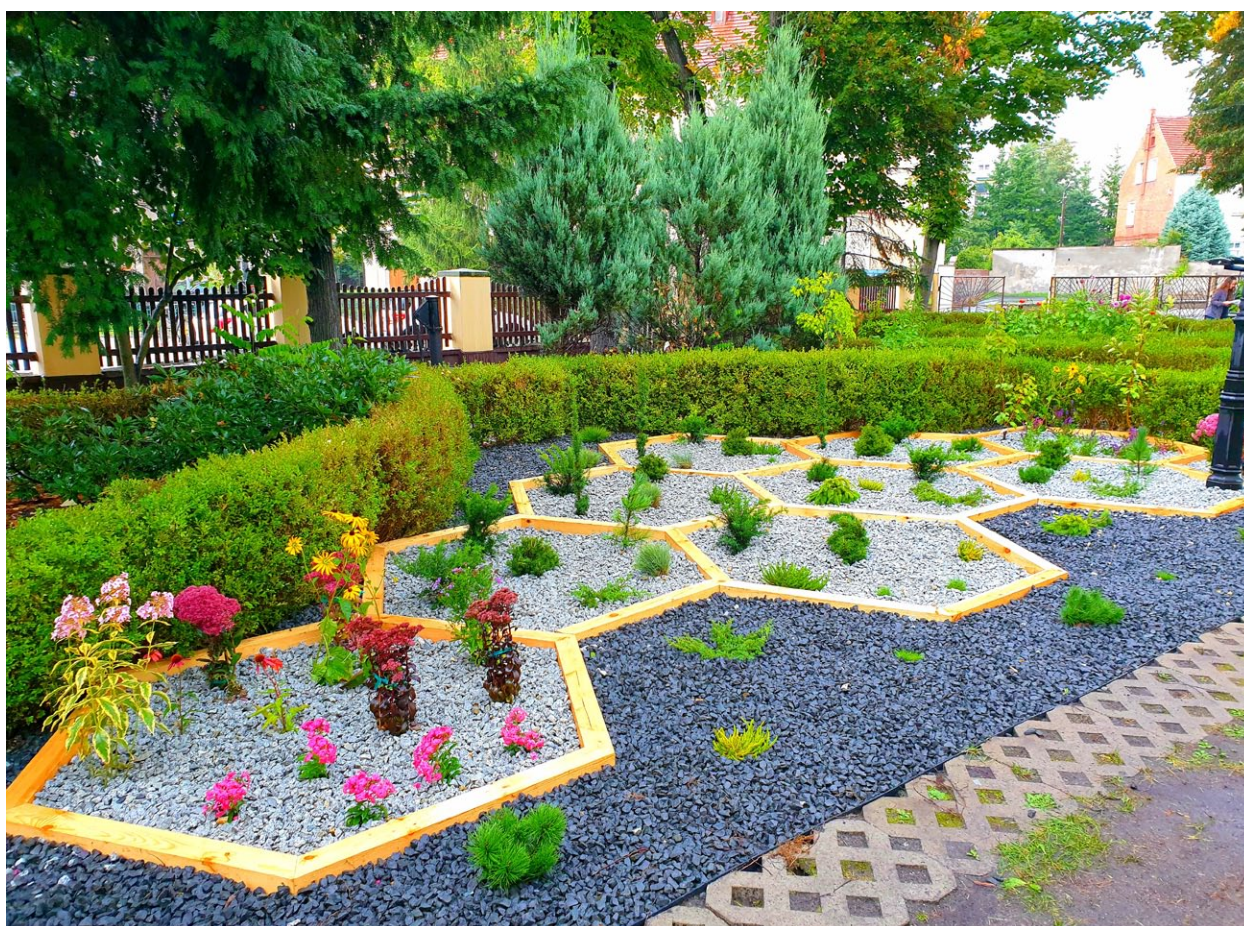
Ogród wertykalny, czyli zielone ściany zbudowane na konstrukcji ogrodu antystresowego i bioodpadowego, których zadaniem jest poprawa jakości powietrza poprzez redukcję kurzu unoszącego się w powietrzu,

absorpcję dwutlenku węgla, produkcję tlenu i regulację poziomu wilgotności. Inne nie mniej ważne funkcje tego ogrodu to ochrona termiczna i tłumienie hałasu. Jest on również schronieniem dla ptaków i owadów.

Ogród bioodpadowy pozwalający na wykorzystanie wszelkich odpadów biodegradowalnych do produkcji kompostu i płynnego humusu, jako naturalnych nawozów do w pełni ekologicznego nawożenia posadzonej roślinności w ogrodzie wertykalnym, retencyjnym, bioróżnorodności i biożywności. Występujące w humusie kwasy humusowe, fulowe oraz huminowe tworzą w glebie strukturę, dzięki której zarówno woda jak i substancje odżywcze pozosta-

stają dłużej dostępne dla roślin. Ogród złożony jest z kompostownika wyposażonego w zbiornik do produkcji i magazynowania humusu płynnego wraz z systemem dystrybucji płynu do zbiornika na deszczówkę.

Ogród bioróżnorodności czyli domki dla owadów, hotele dla jeży, poidelka dla pszczoł oraz donice z roślinnością miododajną i łąką kwietną umieszczone w konstrukcjach ogrodu antystresowego i bioodpadowego. Wyselekcjonowane rośliny dostarczają pszczołom nektar i spadź, niezbędne do produkcji miodu. Opadłe liście roślin wypełniają domki jeży oraz trafiają do kompostownika. Rośliny w tym ogrodzie nawadniane są wodą deszczową i nawożone naturalnymi nawozami powstałymi

w ogrodzie bioodpadowym. Ogród bioróżnorodności będący miejscem zgodnego bytowania wielu organizmów, promuje zalety wytwarzania zdrowej żywności.

Ogród antystresowy (edukacyjny) wyposażony w drewnianą altanę z zamontowanym oświetleniem ledowym zasilanym z paneli fotowoltaicznych, z dachem wykonanym w zielonej technologii, posadowioną na antysmogowych kostkach brukowych. Altana wyposażona jest w 3 ściany oraz w ławki i służy do prowadzenia zajęć edukacyjnych oraz do odpoczynku.

Ogród biożywności zawierający zioła oraz drzewka owocowe. Opadłe liście drzewek wypełniają domki jeży oraz trafiają do kompostownika. Ogród tworzy specyficzny mikroklimat dla owadów, sprzyjający ich rozwojowi i promuje zalety wytwarzania zdrowej żywności.

Stworzona technologia, łączy ze sobą kompleksowo w ramach jednego rozwiązania i w szerokim zakresie zarówno działania adaptacyjne jak i mitygacyjne, które pozytywnie oddziałują na środowisko. Służy również budowaniu świadomości ekologicznej lokalnych społeczności. Dotychczas na terenie Polski brak było podobnych rozwiązań.

Tym samym projekt wpisał się w apele zatroskanych o klimat naukowców, a oferta firmy wzbogaciła się o nowy produkt.

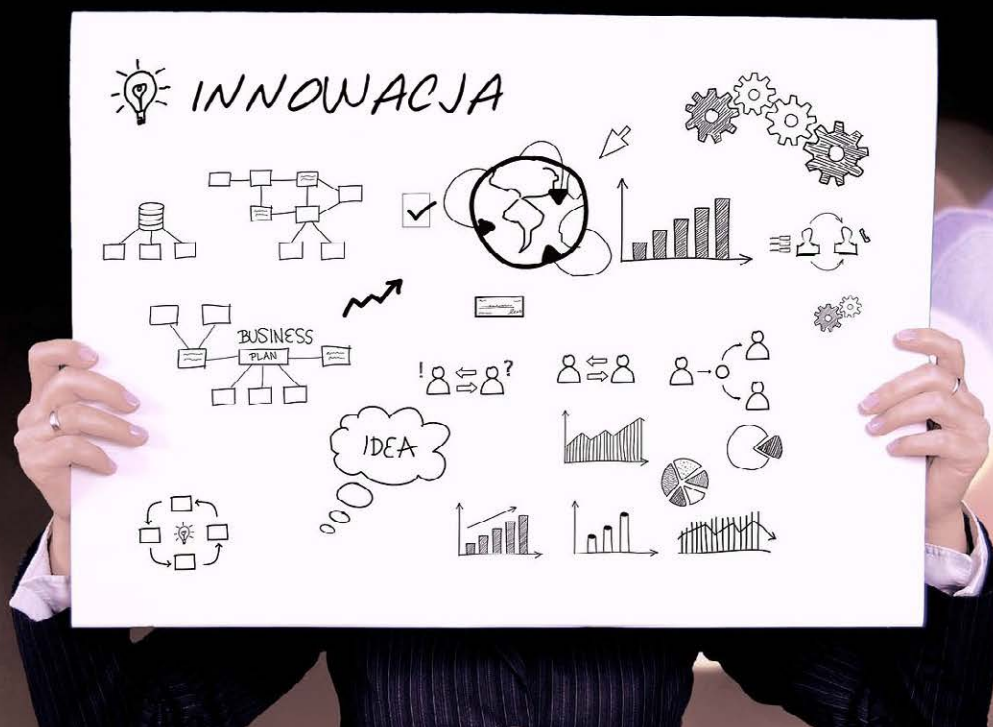
– *Realizacja projektu spełniła oczekiwania ponad miarę. Nie tylko opracowano unikatowe projekty techniczno-technologiczne oraz budowlano-wykonawcze obiektu z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury, które są gotowym produktem do wykorzystania w firmie, ale stworzony demonstracyjny obiekt Climate Garden składający się z siedmiu mikro ogrodów, dał odpowiedzi na pytania z zakresu infiltracji wody opadowej do gruntu oraz usuwania zanieczyszczeń organicznych, biogenych i metali ciężkich w złożu hydrofitowym. Wymiernym*

efektem przeprowadzonych działań jest uzyskanie praw z rejestracji wzoru przemysłowego w Urzędzie Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej oraz uzyskanie prawa wyłącznego na wzór użytkowy poza granicami RP, a także zgłoszenie wniosku do Urzędu Patentowego RP o udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy. Warto też dodać, że produkt kupiło już dwóch pierwszych odbiorców, a kolejny przedsiębiorca, z którym prowadzimy rozmowy, zainteresowany jest realizacją kilku obiektów Climate Garden – mówi właściciel Instytutu dr inż. Tomasz Waręzak.

Agnieszka Pożniak

Tytuł projektu: Opracowanie technologii i budowa obiektu z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury (tzw. Climate Garden) o charakterze adaptacyjno-mitygacyjnym do zmian klimatu, w ujęciu lokalnym. **Wartość** 144 705,87 PLN, w tym dofinansowanie 99 999,99 PL

Instytut Nowych Technologii Inżynierii Środowiska jest jedną z niewielu w Polsce jednostek typu spin-out, działającą w sektorze zielonych technologii. Szczególnym obszarem zainteresowań firmy są tereny niezurbanizowane, na których promuje i wdraża technologie m.in. z obszaru gospodarki wodnej, ściekowej i osadowej, a także zielono-niebieskiej infrastruktury, wpisując się w ten sposób w ramy koncepcji gospodarki niskoemisyjnej oraz gospodarki o obiegu zamkniętym. O innowacyjności i dynamice działania Instytutu świadczy fakt, iż w ciągu zaledwie kilku lat działalności opracowano i dokonano zgłoszeń kilkunastu wynalazków, znaków towarowych i wzorów przemysłowych i użytkowych, z czego aż 85% zostało wdrożonych zarówno w regionie lubuskim, jak również na terenie kraju i za granicą.

Innowacje to impuls

– perspektywa finansowa 2021-2027

Rozpoczęcie nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 niesie wiele pytań i kwestii wymagających wyjaśnień. Przyszli przedsiębiorcy, bądź ci, którzy korzystali już z dotacji, zadają pytanie - w jaki sposób zmieniły się warunki przyznawania dofinansowania i na co należy zwrócić uwagę?

Fundusze unijne są w coraz większym stopniu ukierunkowane na wspieranie innowacyjnych projektów. Digitalizacja, zielona transformacja oraz badania i rozwój stanowią trendy na najbliższe lata.

Innowacje są kluczowym czynnikiem rozwoju biznesu, nauki i społeczeństwa. Nadają nowe kierunki, budują przewagę konkurencyjną oraz wyznaczają trendy. Od kilku lat coraz więcej firm dostrzega kluczową rolę innowacji jako czynnika będącego źródłem budowania przewagi konkurencyjnej. Postęp technologiczny, działania konkurencji i nieustannie rosnące wymagania klientów, wymuszają poszukiwanie obszarów usprawnień, optymalizacji procesów czy też nowych produktów.

Innowacje stanowią zarówno przełomowe wynalazki, zmieniające dziedziny życia, jak również zmiany rozumiane jako paleta usprawnień, które wprowadzone przez przedsiębiorstwo przełożą się na jakość życia i wzrost przychodów przedsiębiorstw. Każdy z tych rodzajów innowacji jest potrzebny i ma swoje konkretne zastosowanie.

W celu zdefiniowania innowacji w kontekście nowej perspektywy finansowej powinniśmy posłużyć się treścią podręcznika *Oslo Manual 2018*. Jest on międzynarodowym przewodnikiem służącym do gromadzenia i wykorzystywania danych na temat innowacji.

Edycja czwarta zawiera zaktualizowane wskazówki odzwierciedlające, zmieniające się zainteresowania użytkowników i zgromadzone ich praktyczne doświadczenia. Zawiera także nowy materiał poświęcony wspieraniu pomiaru innowacji poza sektorem biznesowym, rozumieniu wewnętrznych i zewnętrznych czynników napędzających innowacje biznesowe, a także najważniejszych innowacji firm. Ułatwia lepsze wykorzystanie danych dotyczących innowacji do celów statystycznych i analitycznych.

Termin „innowacja” może oznaczać zarówno działanie, jak i wynik działania. Omawiany podręcznik zawiera definicje dla obu tych kategorii. Ogólna definicja innowacji brzmi następująco:

„Innowacja to nowy lub ulepszony produkt lub proces (lub ich połączenie), który różni się znacząco od poprzednich produktów lub procesów danej jednostki i który został udostępniony potencjalnym użytkownikom (produkt) lub wprowadzony do użytku przez jednostkę (proces)”.

Mimo, iż pojęcie innowacji jest z natury subiektywne, jego zastosowanie okazuje się stosunkowo obiektywne i porównywalne, dzięki zastosowaniu wspólnych punktów odniesienia dla waloru nowości i użyteczności, co wymaga określenia, czy występuje w nich znacząca różnica.

W porównaniu do poprzedniego wydania, aktualna treść Podręcznika wprowadza tylko dwa rodzaje innowacji, tj. innowację produktową oraz innowację procesów biznesowych. Dla przypomnienia - poprzednie wydanie wyróżniało 4 typy innowacji tj.: innowację produktową, procesową oraz innowację organizacyjną i marketingową. W zmienionej definicji ograniczono również niejednoznaczność wymogu istnienia „znaczącej” zmiany poprzez porównanie zarówno nowych, jak i ulepszonych innowacji z dotychczasowymi produktami lub procesami biznesowymi przedsiębiorstwa.

Podstawowe definicje innowacji produktowej i innowacji w procesie biznesowym przedstawiają się następująco:

Innowacja produktowa to nowy lub ulepszony wyrób lub usługa, które różnią się znacząco od dotychczasowych wyrobów lub usług przedsiębiorstwa i które zostały wprowadzone na rynek,

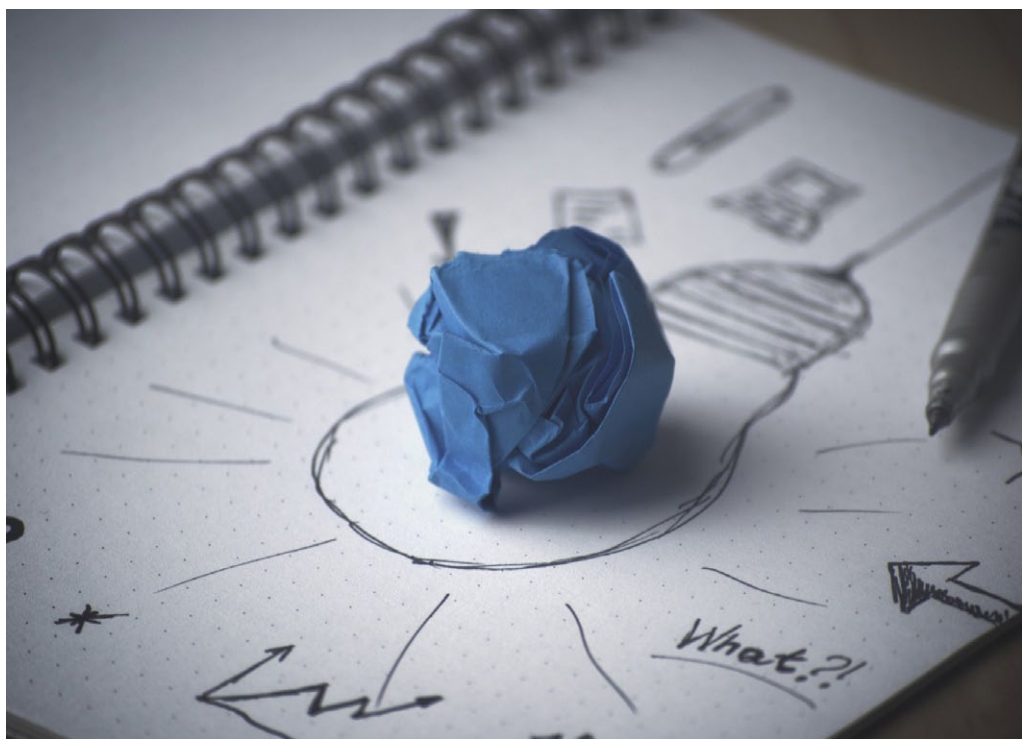
Innowacja w procesie biznesowym to nowy lub ulepszony proces biznesowy dla jednej lub wielu funkcji biznesowych, który różni się znacząco od dotychczasowych procesów biznesowych przedsiębiorstwa i który został wprowadzony do użytku przez przedsiębiorstwo”.

Innowacje w procesie biznesowym dotyczą sześciu różnych funkcji przedsiębiorstwa z obszaru zarządzania tj.: funkcje podstawowe: produkcja wyrobów i usług oraz funkcje wspierające takie, jak: dystrybucja i logistyka, marketing, sprzedaż i usługi posprzedażowe, systemy informacyjno-komunikacyjne, administracja i zarządzanie, rozwój produktów i procesów biznesowych. Należy przy tym zauważyć, że „Zarówno nowe, jak i ulepszone procesy biznesowe mogą wynikać z celów związanych z wdrażaniem strategii biznesowych, redukcją kosztów, poprawą jakości produktów lub warunków pracy, czy też spełnieniem wymogów regulacyjnych. Innowacja w procesie biznesowym może polegać na usprawnieniu jednego lub kilku aspektów jednej funkcji biznesowej lub połączonych różnych funkcji biznesowych.” Innowacje w procesach biznesowych są wdrażane w momencie, gdy zostają implementowane do użytku przez przedsiębiorstwo w jego

działaniach wewnętrznych lub zewnętrznych. Wdrożenie ma miejsce wtedy, gdy proces biznesowy jest na bieżąco wykorzystywany w działalności przedsiębiorstwa. Dodać należy, że wdrażanie innowacji w procesach biznesowych jest często związane z wprowadzeniem i modyfikacją technologii cyfrowych.

Definicja innowacji produktowej została rozszerzona poprzez wymienienie cech funkcjonalnych. Innowacje produktowe muszą zapewniać znaczące ulepszenie jednej lub kilku właściwości lub specyfiki działania. Odpowiednie cechy funkcjonalne to w tym przypadku jakość, specyfikacje techniczne, niezawodność, trwałość, oszczędność podczas użytkowania, przystępność cenowa, wygoda, użyteczność i przyjazność dla użytkownika. Innowacje produktowe nie muszą wiązać się z poprawą wszystkich funkcji i specyfiki działania. Usprawnienie lub dodanie nowej funkcji może pociągnąć za sobą utratę innych funkcji lub spadek wydajności. Innowacja produktowa musi zostać udostępniona potencjalnym użytkownikom, lecz nie ma wymogu, aby generowała ona sprzedaż. Ograniczenie innowacji produktowych do tych, które są przedmiotem sprzedaży, wykluczyłoby innowacje produktowe, które nie zaspokajają ustalonego lub oczekiwanego popytu, lub których sprzedaż musi być obserwowana w dłuższym okresie. Ponadto, wykluczyłoby to produkty cyfrowe, które są oferowane użytkownikom bezpłatnie, podczas gdy przychody generowane są z reklam, monetyzacji informacji o użytkownikach, czy za pomocą innych metod. Innowacje produktowe mogą bazować na wykorzystaniu nowej wiedzy lub technologii, czy też opierać się na nowych zastosowaniach lub połączeniu istniejącej wiedzy / technologii.

Powyższe zmiany w definicjach innowacyjnych produktów i procesów znajdą najprawdopodobniej odzwierciedlenie w sposobie oceniania projektów w nowych programach dla perspektywy finansowej na lata 2021-2027. W przeszłości należało przede wszystkim wykazywać innowacyjność w oparciu o parametry technologiczne, które były niejednokrotnie bardzo trudne do wskazania. W szczególności dotyczyło to porównania z konkurencją procesów

technologicznych z uwagi na m.in. tajemnicę handlową. Prowadziło to do sytuacji, kiedy wartościowy projekt mógł nie otrzymać punktacji kwalifikującej do dofinansowania tylko dlatego, że ze względu na brak obiektywnych dostępnych danych nie można było wykazać cech typowo technicznych dla nowego rozwiązania.

W oparciu o nową definicję innowacyjności będzie można odwołać się do parametrów funkcjonalnych, przekładających się na końcową konkurencyjność rozwiązania względem produktów dostępnych na rynku - o ile wykaże się poprawę co najmniej jednej z cech funkcjonalnych, a więc także np. funkcjonalności cenowej. Również nowa definicja innowacji w procesie biznesowym umożliwia wskazanie zmian dotyczących optymalizacji produkcji lub redukcji kosztów wytwarzania produktów, czy też świadczenia usług. Jest to korzystne dla niektórych projektów związanych z obszarem IT, dla których można wykazać kluczowe funkcjonalności oferowane użytkownikowi, gdzie porównanie rezultatu pod względem technologicznym jest niemożliwe.

W związku z powyższym odniesienie ocen projektów do nowych definicji innowacyjności podręcznika Oslo 2018 powinno umożliwić szerszej grupie potencjalnych beneficjentów skuteczne ubieganie się o środki finansowe dla innowacyjnych projektów, rzeczywistość pokaże jak przełoży się to na praktykę. Kierunek ten w przyszłych konkursach na pewno zostanie utrzymany. Innowacje będą wykazywane w różnej skali na różnym poziomie, zarówno dla projektów inwestycyjnych, badawczo - rozwojowych, w obszarze projektowania/designu czy dla start-upów.

Dlatego też ewentualne zmiany w definicji innowacyjności, a także sposób interpretowania tego pojęcia przez ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie, są bardzo istotne dla wnioskodawców i mogą być kluczowe dla osiągnięcia sukcesu złożonego projektu.

Źródła: Podręcznik Oslo Manual 2005, Podręcznik Oslo 2018 wydanie 4.

Aleksandra Głazowska

Dyrektor Zarządzający - Manager Innowacji INNED-GE Centrum Projektów Europejskich i Innowacji.

Kobieta biznesu, trenerka, konsultantka i specjalistka w obszarze strategii wdrażania innowacji i rozwoju firm, pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania projektów inwestycyjnych, badawczo - rozwojowych i społecznych

Living Food Sp. z o.o. FIRMA POLSKA Z PASJĄ

CO OFERUJEMY?

- probiotyki ekologiczne najwyższej jakości
- płynną formę - najlepiej przyswajalną
- kompleksowe wsparcie dla każdego organizmu

CO NAS WYRÓŻNIA?

- ponad 12 lat na rynku polskim i zagranicznym
- uznanie i zaufanie konsumentów
- liczne nagrody i wyróżnienia
- bogata i różnorodna oferta
- skuteczność potwierdzona badaniami

ul. Graniczna 15 | 66-320 Trzciel
+48 509 560 141 | biuro@living-food.pl | living-food.pl

LivingFood™

fot. OPZL

Nowe władze OPZL wybrane

Spotkaliśmy się, by przeanalizować ubiegły rok, zadecydować o kierunkach dalszego rozwoju Organizacji, a także dokonać wyboru nowych władz. Tegoroczne Zebranie Ogólne Członków OPZL odbyło się 23 września w Regionalnym Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze.

Sprawozdawczo-wyborczy charakter Zebrania

Tym samym dokonano podsumowania ostatniego, rocznego okresu działalności Organizacji oraz wyboru nowych władz. Członkowie ponownie wybrali Janusza Jasińskiego na Przewodniczącego, który wraz z nowym Zarządem będzie kierował OPZL przez najbliższe 3 lata. - *W tym momencie zdaję sobie sprawę z tego, jaki ogrom pracy nas czeka, tym bardziej, że znajdujemy się w bardzo trudnym okresie, okresie niepewności. Galopujące koszty prowadzenia działalności, skutki wojny na Ukrainie, rosnąca inflacja, to tylko część wyzwań, z jakimi obecnie mierzą się przedsiębiorcy. Kolejne miesiące przynoszą nowe wyzwania dla firm i rodzą*

kolejne pytania: Jak przetrwać na rynku ten trudny okres? - mówił do zgromadzonych Jasiński, podkreślając, jak potrzebna nam jest silna Organizacja.

W trakcie Zebrania Ogólnego wyłoniono skład zarządu, który będzie współpracował z aktualnym przewodniczącym. Wśród zgłoszonych nazwisk pojawiły się osoby sprawdzone w działaniu, reprezentujące OPZL w kadencji 2019-2022, ale były także propozycje całkiem nowe. Wśród nowych członków Zarządu znaleźli się: Andrzej Kail, reprezentujący Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefę Ekonomiczną, Adam Agacki z firmy stacjeladowania.com, Tomasz Sobiechowski z Santander Bank oraz Andrzej Rocznik z firmy Skyway.

► Miedziowa spółka straciła koncesję w Lubuskiem

Andrzej Zibrow, Dyrektor Operacyjny Zielona Góra Copper, poinformował uczestników spotkania o bulwersującej informacji - cofnięciu spółce Zielona Góra Copper koncesji na rozpoznanie złóż miedzi w województwie lubuskim przez

Ministerstwo Klimatu i Środowiska. W związku z powyższym, Walne Zebranie Ogólne Członków Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej przyjęło podczas XXXI Zebrania Ogólnego Członków OPZL uchwałę dot. poparcia dla realizacji inwestycji dot. eksploatacji złóż rudy miedzi oraz zobowiązującej Zarząd OPZL do podjęcia działań interwencyjnych zmierzających do natychmiastowego uchylecia decyzji Ministerstwa Klimatu i Środowiska cofającej koncesję poszukiwawczo-rozpoznawczą w obszarze Nowa Sól.

Odnaczeni Krzyżem Zasługi

Po zakończeniu obrad formalnych i odśpiewaniu Hymnu Rzeczypospolitej Polskiej, Wicewojewoda Lubuski Pani Olimpia Tomczyk-Iwko odznaczyła Brązowym Krzyżem Zasługi Członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej OPZL: Panią Bogumiłę Gramzę, Pana Wiesława Ocytko, Pana Przemysława Karwowskiego oraz Pana Ryszarda Wtorkowskiego. Odnaczenie Krzyżem Zasługi dopełniło Jubileuszowe uroczystości uhonorowania i podziękowania Członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej OPZL dotychczasową ich działalność

zarówno w Organizacji, jak i na rzecz rozwoju gospodarczego naszego regionu.

Udział w spotkaniu wzięli także zaproszeni w charakterze gości: Wadim Tyszkiewicz, Senator Rzeczypospolitej Polskiej, Waław Maciuszonek, Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego, Olimpia Tomczyk-Iwko – Wicewojewoda Lubuski oraz Dariusz Lesicki, Zastępca Prezydenta Miasta Zielona Góra.

Prowadzenie biznesu w trudnych czasach

Po przerwie na lunch i rozmowach networkingowych przedstawiciele firm członkowskich OPZL oraz Goście wzięli udział w drugiej części wydarzenia – konferencji i debacie pt. „Finanse dla firm – profesjonalne wsparcie rozwoju biznesu”. Prelegenci reprezentujący Bank Gospodarstwa Krajowego, Agencję Rozwoju Przemysłu, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Kostrzyńsko - Słubicką Specjalną Strefę Ekonomiczną, przedstawili oferowane możliwości wsparcia dla firm oraz wyzwania, przed jakimi stoją obecnie przedsiębiorcy.

Dziękujemy naszym sponsorom i partnerom za współpracę, czyli: PZU Życie SA, Agencji Rozwoju Regionalnego, Gik Transport. A także naszym Partnerom: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Agencja Rozwoju Przemysłu, Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna.

Red.

Sponsor Platynowy:

Sponsorzy:

Miedziowa przyszłość województwa lubuskiego jest w naszych rękach

Spółki Mozów Copper i Zielona Góra Copper po wielu latach intensywnych prac i analiz, udokumentowały na terenie województwa lubuskiego dwa nowe, bogate złoża rud miedzi i srebra Mozów i Nowa Sól. Minęło już 10 lat od wykonania gigantycznej pracy, polegającej na analizie całego dostępnego materiału geologicznego z obszaru tzw. monokliny przedsudeckiej. W efekcie do dalszego rozpoznania wybrano trzy rejony, z których dwa: Nowa Sól i Mozów położone są na obszarze województwa lubuskiego.

O wyborze obszaru koncesyjnego Mozów zdecydowała obecność archiwalnych otworów naftowych, w których Państwowy Instytut Geologiczny stwierdził obecność bogatej mineralizacji kruszcowej. Z kolei w przypadku koncesji Nowa Sól, na całym jej obszarze nie było żadnych wcześniejszych otworów wiertniczych, natomiast głęboka analiza dostępnych materiałów geologicznych wskazywała, że gdzieś na północ od archiwalnego otworu Kozuchów IG-1 może znajdować się kontakt pomiędzy zielonogórskim polem utlenionym a perspektywicznym obszarem złożowym.

Te 10 lat nie zostało zmarnowane. Spółki Mozów Copper i Zielona Góra Copper po wielu latach intensywnych prac i analiz udokumentowały na terenie województwa lubuskiego dwa nowe, bogate złoża rud miedzi i srebra Mozów i Nowa Sól.

Obydwa złoża zostały pozytywnie zaopiniowane przez państwową Komisję Zasobów Kopalni i zatwierdzone

przez Ministra Klimatu i Środowiska - dokumentacja złoża Nowa Sól w dniu 12 lutego 2020 r., a dokumentacja złoża Mozów w dniu 26 lipca 2021 r. Akceptacja Ministra oznacza także zatwierdzenie inwestorskich parametrów opłacalności wydobycia zaproponowanych przez Miedzi Copper Corp. dla złóż położonych na większych głębokościach niż zakładają to kryteria sugerowane państwowym rozporządzeniem. Parametry inwestorskie przygotowane w oparciu o opracowania typu *pre-feasibility study* sporządzone przez firmę RungePincockMinarco, światowego eksperta w dziedzinie projektowania głębokich kopalń.

Nowa Sól i Mozów są złożami o istotnych zasobach, dzięki którym województwo lubuskie zajmuje 10 miejsce na świecie pod względem zasobów Cu-Ag. Złoże Nowa Sól jest największym w Polsce i mieści się w dwudziestce największych na świecie. Złoże Mozów jest większe niż złoże Bytom Odrzański. Co więcej, perspektywy powiększenia zasobów w obu tych złożach są olbrzymie,

ZŁOŻA UDOKUMENTOWANE				OBSZARY PERSPEKTYWICZNE (możliwość powiększenia złóż)			
Nazwa	Zasoby Cu (mln t)	Zasoby Ag (tys. t)	Powierzchnia (km ²)	Nazwa	Zasoby Cu (mln t)	Zasoby Ag (tys. t)	Powierzchnia (km ²)
Nowa Sól	10,583	36,410	119,1	Jany-Nowa Sól-Grochowice	34,748	148,256	320,07
Mozów	4,586	6,487	31,5	Mozów	10	20	100
ŁĄCZNIE:	20,821	49,765	211,6	ŁĄCZNIE:	52,515	186,049	495,89

co potwierdzono pozytywnymi wynikami wierceń archiwalnych w obszarach sąsiadujących, a ich rozwój przesunąłby Polskę z dziesiątego miejsca na świecie na trzecie.

Bezpośrednio po zatwierdzeniu dokumentacji geologicznej złoża Nowa Sól, wystąpiliśmy o przedłużenie koncesji poszukiwawczo-rozpoznawczej, mającej na celu podwyższenie kategorii dokumentacji do C₂, co jest wstępem do pozyskania koncesji wydobywczej. Pomimo wprowadzonego stanu epidemii, udało nam się odwiercić w tym czasie jeszcze jeden otwór wiertniczy. Z drugiego, zaplanowanego na końcówkę roku 2021, zrezygnowaliśmy ze względu na pogłębiający się stan epidemii oraz specyfikę robót wiertniczych, gdzie zachorowanie jednej osoby przekreśla kontynuację wiercenia. Znaczenie miały także gigantyczne zmiany cen stali, wywołane przez radykalne podwyższenie cen gazu dla ukraińskich hut, będących drugim największym producentem stali w Europie. Było to działanie ze strony Rosji, stanowiące element jej planowanej już wówczas barbarzyńskiej wojny z Ukrainą.

Po odwołaniu stanu epidemii natychmiast przystąpiliśmy do wznowienia programu wierceń. Rozpisaliśmy konkurs ofert na wykonanie kolejnych dwóch otworów, wygrany przez lubuską firmę Exalo. Zrealizowaliśmy proces uzyskania kolejnych niezbędnych zgód i pozwoleń - umowy dzierżawy gruntu, zgody na wylesienie, decyzji o rodzaju rekultywacji itd. Firma Exalo sporządziła plan ruchu dla robót wiertniczych, niezwłocznie zatwierdzony przez Okręgowy Urząd Górniczy, który wydał także zgodę na prace budowlane. W dniu zatwierdzenia przystąpiliśmy do przygotowania placu wiertni, wylesiając działkę pod pierwszy otwór.

Ku naszemu zdumieniu, wbrew jakiegokolwiek logice, dowiedzieliśmy się o cofnięciu nam koncesji, co uniemożliwia dalsze prace w obszarze Nowa Sól. Decyzja ta oddala o kilkanaście lat możliwość zagospodarowania złoża będącego wielkim bogactwem Ziemi Lubuskiej. Została ona podjęta wbrew interesowi społecznemu, gdyż oznacza brak dopływu nowej informacji geologicznej, która jest własnością Skarbu Państwa, a także w skali województwa lubuskiego gigantyczne straty po stronie wykonawców naszych wierceń, oznaczające w praktyce konieczność zwolnienia z pracy kilkudziesięciu osób.

Byliśmy o niewielki krok od zagospodarowania pierwszego w województwie lubuskim gigantycznego złoża rud miedzi i srebra. Sposób podjęcia decyzji cofającej koncesję, bez jakichkolwiek argumentów merytorycznych, sugeruje uwzględnienie w niej innych interesów konkurencji.

Ale my nie poddajemy się. Będziemy z Wami, tak jak Wy byliście z nami każdego dnia w trakcie realizacji prac wiertniczych, udzielając nam wsparcia na każdym szczeblu administracji samorządowej i państwowej. Liczymy na Wasze dalsze wsparcie. Miedziowa przyszłość województwa lubuskiego jest w Waszych rękach.

Zielona Góra Copper

Mając na względzie wieloletnią współpracę z firmami z grupy Miedzi Copper (Zielona Góra Copper, Mozów Copper) oraz odnosząc się do podstawowych celów i zadań Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej jakim jest między innymi ochrona praw przedsiębiorców i reprezentowanie interesów zrzeszonych członków, protestujemy przeciw takim działaniom administracji rządowej i żądamy przywrócenia przedmiotowej koncesji w obszarze złoża rud miedzi i srebra Nowa Sól.

Zarząd Organizacji zobowiązał się do podjęcia działań interwencyjnych zmierzających do natychmiastowego uchylecia decyzji Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Departamentu Geologii i Koncesji geologicznych cofającej koncesję poszukiwawczo-rozpoznawczą w obszarze Nowa Sól udzieloną Spółce Zielona Góra Copper.

Janusz Jasiński
Przewodniczący OPZL

ZGŁOSZENIA FIRM
609 758 770

FIRM *a* firmie

Oferty obowiązują do 28 lutego 2023 r.

20% ———

Sela sp. z o.o.

tel. 509 820 250

Szkolenia wstępne i okresowe BHP. I pomoc w technologii VR oraz obsługa stała BHP i PPOŻ przez pierwsze 3 miesiące -20%.

KUPON RABATOWY

23% ———

Streamsoft Sp. z o.o. Sp. K.

tel. 68 456 69 01

e-mail: handel@streamsoft.pl

Streamsoft PCBiznes - programy do faktur, magazynu, księgowości, kadr i płac.

KUPON RABATOWY

Streamsoft

25% ———

F24.pl

tel. 68 452 22 16

e-mail: biuro@f24.pl

Czyszczenie BIK, upadłość, unieważnianie umów CHF, odszkodowania.

KUPON RABATOWY

5% ———

Przedsiębiorstwo Budowy i Eksploatacji Elektrowni Wodnych „WODEL” Sp. z o.o.

tel. +48 513 008 555

Turbiny wodne. Konstrukcje stalowe. Obróbka skrawaniem. Maszyny i urządzenia.

KUPON RABATOWY

WODEL

ZGŁOSZENIA FIRM
609 758 770

FIRM *a* firmie

Oferty obowiązują do 28 lutego 2023 r.

5% ———

P.P.U.H. „Inter-Castor” Sp. z o.o.

tel. +48 68 383 51 12
e-mail: info@intercastor.pl

Cięcie laserowe blach
Dostawa dla zamówień
powyżej 5 tys. do 100 km GRATIS!

KUPON RABATOWY

INTERCASTOR
KONSTRUKCJE STALOWE

20% ———

WHY Business Consulting

tel. 507 065 539
e-mail: g.zoledziewski@whybc.eu

Konsultacja w zakresie kierunku
i strategii rozwoju firmy.

KUPON RABATOWY

WHY
Business Consulting

10% ———

Rublon

e-mail: sales@rublon.com

Zabezpiecz zdalny dostęp do sieci/serwerów/aplikacji
przy pomocy 2FA

KUPON RABATOWY

Rublon

100% ———

ALL-SERVICE

tel. 505 549 679
e-mail: m.wodnicki@druk.zgora.com

Zamawiając stworzenie projektu graficznego wizytówki
(Ty dostarczasz materiały i logo), otrzymasz 100% zniżki
na usługę standardowego druku tego projektu. Rabat
obejmuje nakład 100 sztuk, niezależnie od formatu.

KUPON RABATOWY

all
service
AGENCJA REKLAMOWA

FIRM *a*
firmie

Oferty obowiązują do 28 lutego 2023 r.

10% —

EMAT

tel. 506 648 726

e-mail: zapis.szkolenia@emat.com.pl

Szkolenia operatorów wózków oraz maszyn,
energetyczne. Rekrutacje stałe.

KUPON RABATOWY

20 lat z

50% —

WORK GROUP MIR Sp. z o.o.

tel. 666 250 486

e-mail: workgroup_mir@int.pl

Doradztwo w sprawie zatrudnienia cudzoziemców.
Leasing osób fizycznych.

KUPON RABATOWY

3% —

Grupa Animpol Sp. z o.o. Sp. Komandytowa

tel. 95 728 23 44

e-mail: animpol@interia.pl

Tuszki gęsie oraz elementy z Polskiej Gęsi Owsianej.
Pisklęta oraz jaja wylęgowe.

KUPON RABATOWY

10% —

NATA SERVICE Sp. z o.o.

tel. 608 070 593

e-mail: m.owczarzak@nata-service.pl

Usługi porządkowe,
usługi ochrony osób i mienia.

KUPON RABATOWY

SPÓŁKA Z O.O.

ZGŁOSZENIA FIRM
609 758 770

FIRM a firmie

Oferty obowiązują do 28 lutego 2023 r.

10% —

WYDRUKUJEMY.TO

tel. 68 451 13 67
<https://wydrukujemy.to>

Rabat na druk naklejek.
Kod rabatowy w sklepie online: BizNaklejki

KUPON RABATOWY

20% —

AVIS

tel. 697 254 568
e-mail: avis@biuro-avis.pl

Obsługa i szkolenia BHP.
Kursy UDT (wózki, podesty).

KUPON RABATOWY

50% —

GROT

e-mail: michal@blautakademia.pl

Firmowe eventy, spotkania integracyjne,
wieczory kawalerskie, urodziny.
50% rabatu na pierwsze zajęcia integracyjne
dla firm dla grupy 20 osobowej.

KUPON RABATOWY

Tvoja bezpłatna wizytówka
w magazynie Biznes Lubuski
- przystęp do programu rabatowego OPZL

FIRM a
firmie

tel. 609 758 770

LUBUSKI BIZNES
MA **POWER!**

Lubuski Biznes ma **POWER!**

To zarówno tytuł projektu Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej realizowany w partnerstwie z firmą Akapit, jak i doskonałe określenie rynku nowopowstałych firm w województwie lubuskim, którym zdecydowanie „power’a” nie brakuje.

Projekt wystartował w styczniu 2021 r. i potrwa do czerwca 2023 r., jednak najistotniejsze założenia są już zrealizowane i można wyciągnąć pewne wnioski. Głównym celem projektu było wsparcie osób młodych, do 30 r. życia, z województwa lubuskiego, w uruchomieniu własnej działalności gospodarczej. „Lubuski Biznes ma POWER!” miał minimalizować negatywne skutki pandemii COVID-19, dlatego grupą docelową były osoby bierne zawodowo lub osoby bezrobotne niezarejestrowane w Urzędzie Pracy, które utraciły zatrudnienie po 1 marca 2020 r. w wyniku pandemii.

Projekt zakładał kompleksowe wsparcie i przygotowanie uczestników do prowadzenia własnego biznesu. Zaczynając od wsparcia merytorycznego w postaci: cyklu szkoleń z zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, spotkań z psychologiem, doradcą zawodowym i ekspertem dotacyjnym, który był wsparciem w przygotowaniu Biznesplanu. Po zakończeniu szkoleń, Uczestników czekał egzamin podsumowujący zdobytą wiedzę. Kolejnym krokiem było stworzenie dobrze rokującego Biznesplanu, który następnie był

przedstawiany i broniący przez każdego Uczestnika podczas Komisji Oceny Biznesplanów.

Osoby, które otrzymały pozytywny wynik podczas wszystkich działań, otrzymywały wsparcie finansowe. Uczestnikom przysługiwała jednorazowa dotacja na uruchomienie działalności gospodarczej w kwocie 23 050,00 zł oraz 6-miesięczne wsparcie pomostowe, przeznaczone na pokrycie bieżących i podstawowych kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w kwocie 2600,00 zł na miesiąc.

Rok 2021 i 2022 nie były łatwe dla przedsiębiorców, którzy już funkcjonowali na rynku i z pewnością ten okres, stawiał też szereg wyzwań i barier dla osób, które dopiero planowały rozpocząć przygodę z własnym biznesem. Skutki pandemii Covid-19 kluczowo zmieniły gospodarkę i są odczuwalne dla firm po dzień dzisiejszy. Pojawiły się również inne, nowe wyzwania jak wprowadzenie Nowego Ładu, który wywoływał skrajne emocje oraz wzbudził ogólną atmosferę gospodarczego niepokoju i niepewności.

Zacząto zadawać sobie pytanie, czy prowadzenie biznesu w Polsce dalej się opłaca? Kolejne zmiany społeczno-ekonomiczne zapoczątkowała inwazja Rosji na Ukrainę. Podsumowując, lata 2020-2022 nie były łatwe dla polskich przedsiębiorców i miały pod znakiem niepewności i nieustannych zmian.

Pomimo tych okoliczności, OPZL w ramach projektu zrekrutował 10 grup liczących łącznie 127 młodych osób, które były gotowe na założenie własnej firmy. To niezwykle optymistyczny akcent, iż zważając na sytuację społeczno-ekonomiczną, jednak duch przedsiębiorczości w regionie był cały czas obecny i okazało się nie brakowało osób chcących sprostać nowym wymaganiom rynku.

Zakładane w projekcie działalności odzwierciedlają tendencje rynku. Młodzi przedsiębiorcy cechują się dużą elastycznością i bardzo dobrze nadążają za współczesnymi wyzwaniami i trendami. Na 127 osób, przekrój branż jest bardzo szeroki. W obawie przed kolejnymi wybuchami pandemii czy innymi ograniczeniami dla firm, tradycyjne i powszechne branże były modyfikowane, powstawały również nowe, innowacyjne i niszowe pomysły. Dużym powodzeniem cieszyła się szeroko pojęta branża beauty, która od lat ma na rynku bardzo silną i stabilną pozycję. Odsetek biznesplanów obejmujących pomysły na salony fryzjerskie, barberskie, kosmetyczne czy bardziej specjalistyczne jak np. stylizacja brwi czy paznokci był bardzo wysoki. Znaczna część osób w założeniach swojego biznesu uwzględniła także usługi mobilne lub hybrydowe – z dojazdem do klienta. Ma to na celu ochronę biznesu podczas ewentualnych ograniczeń związanych z sytuacją epidemiologiczną, ale także służy minimalizowaniu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, które w ostatnich latach ciągle rosną. W przypadku usług mobilnych odchodzą wysokie koszty wynajmu, utrzymania i eksploatacji pomieszczeń, które zgodnie z obecnymi prognozami mają stanowić jedno z największych kosztów prowadzenia biznesu. Podobnie wygląda sytuacja w branży gastronomicznej. Osoby marzące o prowadzeniu własnej restauracji, decydowały się na opcję typu: food-truck lub zakładały świadczenie usług z dowozem do klienta lub tylko z odbiorem własnym. Żaden z uczestników z branży gastronomicznej nie zdecydował się na stacjonarny lokal, otwarty dla klientów. Nie zabrakło również branż bardziej innowacyjnych, jak usługi IT, druk 3D, prace na wysokościach, sklepy online. Pomysły młodych przedsiębiorców zawierały także profesjonalny sklep dla gamer'ów, tworzenie gier komputerowych, usługi związane z dietetyką a nawet usługi groomerskie. W projekcie pojawiali się również wykwalifikowani branżowi fachowcy tacy jak:

elektrycy, budowlancy, mechanicy, lakiernicy czy stolarze. Przekrój branż i pomysłów był obszerny i różnorodny. Z pewnością można stwierdzić, że pomysły na biznesy były przemyślane i dostosowane do rynkowej sytuacji. Obserwujemy dalszy rozkwit usług w obszarze e-commerce, który w dzisiejszych czas wydaje się najbardziej bezpieczny i również najbardziej zyskowny. Rynki online tworzą nieograniczone rynki zbytu, często są odporne (lub bardziej odporne) na gwałtowne zmiany ekonomiczno-społeczne. Pomimo wyzwań, jakie są każdego dnia stawiane polskim przedsiębiorcom, młodym właścicielom firm nie brakuje nadziei, zapału i przemyślanych strategii rozwoju swojego biznesu. Cieszymy się, że dzięki naszemu projektowi, województwo lubuskie wzbogaciło się o 127 nowopowstałych firm, które są spełnieniem zawodowych ambicji młodych lubuszan i przyczyniają się do rozwoju potencjału gospodarczego naszego regionu.

Maciej Prządka

**FIT
AKADEMIA
KOBIEC**

*Paulina Wolak ♥
Trenerka Personalna Kobiet*

LUBUSKI BIZNES MA **POWER!**

Bądź szczupły z Lean Thinking

Czym różni się Twoja firma od zakładów produkcyjnych Toyoty? Na pierwszy rzut oka może to być branża, wielkość czy zasięg. A jakby jeszcze odnieść to pytanie do życia codziennego? Jedno jest wspólne – działalność złożona z procesów. Zobacz, jak Japończycy usprawnili je, eliminowali z nich marnotrawstwo i również wyciągnij coś dla siebie z Lean Management!

Czym właściwie jest Lean? Najprościej można określić to jako filozofię zarządzania, która obejmuje dostarczanie klientowi produktów lub usług najwyższej jakości, przy jednoczesnym „odchudzaniu” procesów (ang. lean - szczupły) poprzez minimalizowanie marnotrawstwa i ciągle doskonalenie ich.

Przyjmuje się, że podstawą tej koncepcji zarządzania jest tzw. System Produkcyjny Toyoty, opracowany po II wojnie światowej. Część jego rozwiązań została zaczerpnięta z amerykańskich przedsiębiorstw, a następnie dostosowywana i rozwijana w tym japońskim koncernie. Jednak samo określenie Lean Manufacturing (szczupła produkcja) nie pochodzi z Japonii – zostało ono sformułowane przez naukowców, którzy badając efektywność japońskich, amerykańskich i europejskich przedsiębiorstw, za lidera uznali właśnie System Produkcyjny Toyoty.

Produkcja - początek i koniec?

Co prawda pojęcie Lean Manufacturing odnosi się do produkcji, jednak nie oznacza to wcale, że jego liczne narzędzia mogą być stosowane tylko w tym jednym obszarze działalności przedsiębiorstwa. Przeciwnie - historia pokazuje, że badając efekty, postanowiono zaadaptować koncepcję także na obszary pozaprodukcyjne. W efekcie powstał Lean Management, który jest rozszerzeniem i obejmuje zarządzanie całą organizacją. Idąc dalej, narzędzia lean'owe skutecznie znajdują zastosowanie już nie tylko w przedsiębiorstwach produkcyjnych, ale także w firmach usługowych, biurach, a nawet szpitalach.

Skoro w upraszczaniu i doskonaleniu różnych procesów ograniczeniem jest tylko wyobraźnia, dlaczego nie wykorzystać tych spostrzeżeń i narzędzi w odniesieniu do własnej pracy na dowolnym stanowisku lub nawet codziennego życia?

Lepiej, szybciej, taniej

Koncepcja Lean skupia się w dużym stopniu na kliencie oraz postrzeganej przez niego wartości produktów lub usług. Ważne jest, aby zidentyfikować etapy wykonywania produktu lub usługi dodające im wartości, której klient oczekuje, za którą jest gotowy zapłacić.

Czego w takim razie dotyczy marnotrawstwo? Pieniądzy, czasu, niewykorzystanych materiałów? – Z pewnością tak, chociaż te odpowiedzi nie wyczerpują jeszcze wszystkich możliwych opcji. Za marnotrawstwo, zgodnie z omawianym systemem, uznawane są te elementy, czynności, które są wykonywane podczas tworzenia produktu lub usługi, a które nie dodają wartości temu produktowi lub usłudze. Co więcej, wyróżnia się 8 podstawowych rodzajów marnotrawstwa. Zostały one ujęte w ogólny sposób, dlatego można odnieść zarówno do stanowiska pracy, jak i życia codziennego. Są to:

- **nadprodukcja**, czyli wyprodukowanie, stworzenie lub przygotowanie czegoś, co w danym momencie nie jest potrzebne;
- czas, kiedy produkt **czeka** na jego dalsze przetwarzanie, nie przynosi mu wartości dodanej, podobnie jak **oczekiwanie** pracownika na zasoby, narzędzia, towar, czyli **czas do dyspozycji**.
- **zbędny transport** tych materiałów, narzędzi, artykułów, które są niezbędne do wykonania produktu lub usługi; dodatkowa lub dłuższa droga ich transportu również nie dodaje wartości produktowi końcowemu;
- **nadmierne lub niewłaściwe przetwarzanie** może dotyczyć m.in. nieuzasadnionego inwestowania w nowoczesne lub drogie rozwiązania, które równie dobrze można zastąpić prostszymi lub tańszymi; to także nadmierna kontrola lub taki sposób przetwarzania produktu, który ostatecznie przewyższa oczekiwanie klienta, np. o elementy, które są dla niego mniej istotne;
- **nadmierne zapasy** – większy i nieuzasadniony stan zapasów przekłada się również na koszty związane z ich zakupem, wytworzeniem i utrzymaniem;
- **zbędne ruchy** – te, w odróżnieniu od zbędnego transportu, odnoszą się do człowieka i czynności, które wykonuje podczas pracy; za zbędny ruch uważa się m.in. przechodzenie - dodatkowe kroki, szukanie materiałów, narzędzi oraz przynoszenie lub sięganie ich;
- **defekty**, czyli wszystkie elementy, które nie zostały wykonane prawidłowo i wymagają poprawy lub ponownego wykonania;
- **niewykorzystana kreatywność pracowników** – możliwe, że pracownicy posiadają umiejętności, które choć są potrzebne, to pozostają jednak niezauważone lub niewykorzystane; to także

np. brak zainteresowania spostrzeżeniami pracowników dotyczącymi poprawy danego procesu w ramach ich stanowisk pracy – na swoim zakresie obowiązków znają się najlepiej, dzięki czemu mogą zaproponować usprawnienia, co będzie korzyścią już nie tylko dla nich, ale i dla firmy.

Dojść do źródła pytając „dlaczego?”

Być może w powyższej liście zauważyłeś pewne powiązania? W zależności od środowiska, w którym odbywają się procesy, może zdarzyć się tak, że jeden rodzaj marnotrawstwa wpływa na inny, np. zbędny transport zwiększa czas oczekiwania na towary, a nadprodukcja powiększa stan zapasów.

Aby skutecznie wyeliminować marnotrawstwo, warto poświęcić czas na odszukanie głównej przyczyny problemu i tam wdrożyć środki naprawcze. Jak to zrobić? Przydatna może być prosta metoda *5x dlaczego*, która polega na zadaniu serii pytań: „dlaczego?” i poszukiwaniu odpowiedzi „ponieważ...”, przy której ponownie zapytamy „dlaczego?”. Efekty tego badania mogą zadziwić i ukazać to, co na pierwszy rzut oka niewidoczne.

Użyj sprytu zamiast pieniędzy

Wymienione elementy, będące różnego rodzaju marnotrawstwem, mogą także zupełnie niepostrzeżenie stać się elementem naszej pracy zwłaszcza wtedy, gdy daną czynność wykonujemy od wielu lat i przez to już w pewien sposób automatycznie. Warto wyrobić sobie nawyk obserwacji codziennych procesów, świadomego wykonywania pracy i zadawania pytania „co jeszcze mogę poprawić?” i „jak można zrobić to lepiej?”

To właśnie te dobre zmiany tworzą *Kaizen* – filozofię ciągłego doskonalenia, również stworzoną i wykorzystywaną w Toyocie. Chociaż sama w sobie jest obszernym zagadnieniem, to ta metoda „małych kroków” zaprasza nas do częstego wprowadzania drobnych zmian, w które dodatkowo angażują się pracownicy na wszystkich szczeblach przedsiębiorstwa, w odróżnieniu od nagłych dużych zmian, które w pewnym stopniu mogą reorganizować pracę lub życie. Jedną z zasad *Kaizen* brzmi: „wybieraj proste rozwiązania, nie czekając na te idealne”. Dzięki temu zobaczysz efekty, które będą impulsem do dalszej pracy.

Jednak Lean nie musi być tylko systemem zarządzania stosowanym w dużych firmach, ale może stać się również sposobem myślenia. Może zwróciłeś już na coś uwagę albo zechcesz przyjrzeć się bliżej pracy i rutynowym czynnościom, które wykonujesz każdego dnia? Być może odkryjesz w nich pole do poprawy, doskonalenia? Spróbuj – w końcu niewykorzystany potencjał i kreatywność to też w pewien sposób marnotrawstwo.

Aleksandra Smerda

Co w „prawie piszczy” jesienną porą

Wakacje już dawno się skończyły, choć wakacje kredytowe nadal trwają. Po wypoczynku ustawodawca wrócił do pracy, a to oznacza, że zastały nas zmiany, a dla firm nowe obowiązki, spośród których należy zwrócić uwagę na zmiany w prawie pracy.

Praca zdalna w kodeksie pracy

Czas pandemii doprowadził do tego, że wielu z nas nolens volens pracowało w domu. Wiele z nas polubiło pracę zdalną. Lecz pozostanie w domu, poza kwestiami społecznymi, wpłynęła na wzrost kosztów utrzymania domu, problem zabezpieczenia danych, szkoleń etc. Przepisy antycovidowe wprowadziły rozwiązania tymczasowe, które wymusiły uregulowania pracy zdalnej nie tylko na czas pandemii. Z tego względu Sejm ma wkrótce obradować nad zmianami w Kodeksie pracy. Jest to ważne, ponieważ istnieje ryzyko, że ustawodawca wprowadzi zmiany w prawie pracy w ciągu 14 dni od ogłoszenia nowelizacji w Dzienniku Ustaw. Mamy nadzieję, że pracodawcy otrzymają jednak 3 miesiące na wdrożenie zmian, o co wnioskuje pracodawcy. Zgodnie z prawem unijnym regulacje dot. pracy zdalnej powinny wejść w życie już w sierpniu tego roku.

Kontrola trzeźwości oraz kontrola na obecność środków działających podobnie do alkoholu

Nowelizacja ma przewidywać również regulację dot. zasad kontroli trzeźwości oraz na obecność środków działających podobnie do alkoholu. Znaczenie ma również to, że postuluje się, by pracodawca mógł zastrzyć dopuszczalny przez prawo poziom alkoholu (0,2 promila). Kontrole te nie będą wymogiem, lecz prawem pracodawcy.

Zwrot kosztów za pracę zdalną – krótki czas na ustalenia

Przy obecnych wzrostach kosztów za media może okazać się, że praca zdalna będzie korzystna finansowo, a to z uwagi na to, że koszty za media pracowników będą niższe od kosztów mediów w zakładzie pracy (przy założeniu różnic w cenach dla gospodarstw domowych i lokali użytkowanych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej).

Czas to pieniądz

Przyjmując, że otrzymamy 3 miesiące na wdrożenie zmian, warto już teraz zastanowić się nad przygotowaniem się do regulacji dot. pracy zdalnej bądź na możliwości wykorzystania tzw. okazjonalnej pracy zdalnej (brak konieczności zwrotu kosztów pracownikowi) ewentualnie zastanowić się nad obecnymi regulacjami dot. pracy zdalnej w czasie zagrożenia pandemią.

Poniżej przedstawiam zagadnienia, które warto przeanalizować w dobie planowanych zmian.

Nowa ocena ryzyka zawodowego

W przypadku pracy zdalnej należy pamiętać, żeby:

- ustalić treść nowej oceny ryzyka zawodowego;
- ustalić zasady i sposoby prowadzenia szkoleń BHP.

Kadry i nie tylko

Poza BHP praca czeka w kadrach. Warto rozważyć wprowadzenie lub aktualizację:

- wniosków pracowników o pracę zdalną, w tym z uwzględnieniem tego, że co do zasady pracownicy w pracy zdalnej będą mieć prawo wysłania wniosków urlopowych drogą elektroniczną;
- zorientować się w kwestii zapewniania szkoleń i pomocy technicznej niezbędnej pracy zdalnej;
- przygotować informacje o zasadach wykonywania tej pracy;
- przygotować regulamin pracy zdalnej, głównie w zakresie kontroli pracy albo wprowadzić zmiany w regulaminach obowiązujących. Wg założeń takie regulaminy powinny być przygotowane w porozumieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi lub po konsultacji z przedstawicielami

pracowników (nie dotyczy to porozumień z poszczególnym pracownikiem);

- przygotować zmiany w układzie zbiorowym, w regulaminie pracy lub przygotować obwieszczenia w zakresie sposobu prowadzenia kontroli trzeźwości pracowników, nie później niż 2 tygodnie przed rozpoczęciem jej wprowadzenia;
- przygotować informacje przedstawianych pracownikowi o prowadzeniu kontroli trzeźwości na danym stanowisku przed dopuszczeniem do pracy;
- przygotować wzory protokołu z kontroli trzeźwości.

Praca zdalna okazjonalnie

Warto zastanowić się na ustaleniu zasad tzw. pracy zdalnej okazjonalnie, co będzie korzystne dla firm, w których nie będzie formalnie wprowadzona praca zdalna. Takie rozwiązanie pozwalać będzie na pracę zdalną bez konieczności rozliczenia kosztów czy wypłaty ryczałtu/ekwiwalentu. Obecnie trwają spory o okres takiej pracy, przy czym związkowcy proponują 12 dni pracy okazjonalnej, Pracodawcy 36 dni, a ustawodawca 24 dni w danym roku kalendarzowym. Zobaczmy, która frakcja będzie bardziej przekonująca.

RODO

W zakresie RODO zmiany w Kodeksie pracy wymuszają:

- sporządzenie procedury ochrony danych osobowych oraz przeprowadzania, w miarę potrzeby, instruktażu i szkolenie w tym zakresie;
- ustalenie zasad powierzenia mienia pracownikom, czy też ustalenie zasad korzystania przez pracowników ze swoich sprzętów, co powinno wiązać się z przyjęciem zasad kontroli i zabezpieczenia sprzętów;
- wprowadzenie zmian do tzw. polityk bezpieczeństwa danych osobowych w zakresie monitoringu pracowników w czasie pracy zdalnej oraz w związku z kontrolami trzeźwości, a także
- przygotowania odpowiednich analiz ryzyka w zakresie ewentualnych przyczyn i skutków naruszeń,
- wprowadzenie zasad przechowywania danych dot. badania trzeźwości;
- wprowadzenie zmian w tzw. rejestrze czynności w zakresie kategorii danych przetwarzanych w związku z badaniem trzeźwości (poza zwykłymi danymi: wzrost, masa ciała, informacje o chorobach, na jakie pracownik choruje).

Kto i ile za to zapłaci

To, co opisałam powyżej de facto wiąże się z koniecznością ustalenia kosztów jakie poniesie pracodawca, a przede wszystkim wiąże się z koniecznością:

- ustalenia rodzaju i wysokości kosztów pracy zdalnej (np. niezbędnych kosztów związanych z instalacją, serwisem, eksploatacją i konserwacją narzędzi pracy, w tym urządzeń technicznych energii elektrycznej, Internetu, telefonu), w szczególności w zakresie dostępności sprzętu, ustalenia wysokości ekwiwalentu za używanie sprzętów należących do pracownika, czy też ryczałtu za tę pracę zdalną, a także innych kosztów, których zwrotu będzie domagał się pracownik (ogrzewanie, woda etc.);
- weryfikacji umów z BHP (zakresu usług, przygotowania dokumentacji wymaganych, możliwości prowadzenia szkoleń on-line);
- ustalenia kosztów ubezpieczenia sprzętu poza biurem (warto sprawdzić zakres polisy i ustalić z zakładem ubezpieczeń czy sprzęt stacjonarny poza lokalem objęty jest polisą).

Nawet jeśli przewidywane zmiany Kodeksu nie zostaną wprowadzone, warto zweryfikować powyższe kwestie pod kątem obowiązującego prawa antycovidowego.

Anna Giercarz

Radca prawny, specjalistka w zakresie prawa gospodarczego, handlowego, ochrony danych osobowych. Wiedzę i bogate doświadczenie w obszarach prawnych uzyskała w trakcie 17-letniej kariery prawniczej. www.annagiercarz.pl

 Przyjazna Kancelaria Prawna

OPEN EXPERT DAY

wtorkowe dyżury
Ekspertów

WWW.OPZL.PL

Prototypowe konstrukcje łopat wirnika turbiny wodnej

– kolejne efekty Bonów na innowacje

Wysokie koszty regeneracji turbin wykorzystywanych w małych elektrowniach wodnych (w skrócie MEW) to powód zaniechania ich napraw w ponad połowie MEW funkcjonujących w Polsce. A jest ich około 700. Fakt ten niestety negatywnie wpływa na funkcjonowanie elektrowni, szczególnie na ich wydajność i efektywność.

Turbina będąca podstawowym wyposażeniem technologicznym elektrowni wodnej jest niezbędna, do tego, aby siła przepływu wody zamieniona została na ruch obrotowy wirnika generatora produkującego energię elektryczną.

- W obecnej technologii turbiny wytwarzane są ze stali lub w technologii odlewania metali nieżelaznych, co jest procesem kosztownym, skomplikowanym i czasochłonnym, wymagającym zaangażowania wykwalifikowanego personelu i specjalistycznych maszyn. Dodatkowo płaty wirnika turbiny są elementami najbardziej narażonymi na zniszczenie i zużycie, a ich regeneracja jest wysoce kosztowna, ponieważ wiąże się z demontażem turbozespołu,

transportem do miejsca regeneracji, rozebraniem turbiny i pracami regeneracyjnymi, a często też z wymianą płyt na nowe. Cały proces może zająć nawet kilkanaście miesięcy, co oznacza, że w tym czasie MEW jest wyłączona i nie generuje zysków, a to największy problem dla właściciela obiektu – podkreśla Konrad Wawrzykowski, prezes przedsiębiorstwa Mech-Ton.

Głównym sprawcą zużycia łopat wirnika jest zjawisko kawitacji. Jest to proces, w którym następuje odrywanie się cząstek materiału na skutek uderzeń powstających w wyniku lokalnych nagłych zmian ciśnienia wody. Spodnia powierzchnia płyt wirnika ulega zniszczeniu, przez co zmniejsza się ich

grubość i wytrzymałość. W tej sytuacji brak interwencji w postaci regeneracji lub wymiany zużytych łopat, doprowadzi nieuchronnie do uszkodzenia turbozespołu i zatrzymania pracy całej elektrowni.

- Widząc ten problem, w roku 2020 z własnych środków finansowych, podjęliśmy próby testowania materiałów alternatywnych do dotychczas stosowanych w produkcji elementów turbin wodnych, czyli wykonanych z żeliwa, stali czy brązu, które nie są odporne na kawitację. Tworzywa sztuczne, np. nylon są jednak na to niekorzystne zjawisko odporne. Wiedza ta ukierunkowała nas na poszukiwanie rozwiązania, które mogłoby znaleźć zastosowanie w naszej produkcji. Jedyny problem z tworzywami to ich niższa niż w przypadku tradycyjnych materiałów, wytrzymałość mechaniczna na rozciąganie i zginanie. Wstępne wyniki podjętych prób, dały jednak nadzieję na znalezienie odpowiedniego rozwiązania, potrzebne były tylko dodatkowe środki finansowe na zaprojektowanie i stworzenie prototypów łopat i przeprowadzenie ich pełnych badań – wyjaśnia właściciel firmy.

Odpowiedzią na tą potrzebę okazał się projekt realizowany przez Organizację Pracodawców Ziemi Lubuskiej – Bon na innowacje, który umożliwił sfinansowanie prac badawczo-rozwojowych, wykonanych dla firmy przez wyspecjalizowaną jednostkę – nowosolski Park Interior.

W ramach prac, zgodnie z oczekiwaniami firmy, zaprojektowane i wykonane zostały dwie prototypowe konstrukcje łopat wirnika turbiny wodnej o szybkobieżności 650 ns (nanosekund) ze specjalnie dobranego tworzywa sztucznego. Jedna w całości wykonana z polimeru, druga jako element o konstrukcji płata dzielonego, wykonana w części z metalu, a od strony najbardziej narażonej na zjawisko kawitacji z polimeru. Prototyp pierwszej z łopat oraz część polimerowa drugiej z łopat, wykonane zostały metodą druku 3D. Szereg przeprowadzonych badań wytrzymałościowych na skręcanie i zginanie, dał pozytywne wyniki i potwierdził możliwość zastosowania tworzywa sztucznego do produkcji łopat wirników turbin.

- Dotychczas, w produkcji części składowych elektrowni wodnych stosowane były tradycyjne technologie wykorzystujące materiały typu żeliwo, stal i brąz. Do tej pory, poza produkcją łożysk sterów w statkach, nikt nie podjął się wykonania tego typu elementów z tworzyw sztucznych. A więc z tym rozwiązaniem wychodzimy na rynek jako pierwsi. Nie oznacza to jednak końca naszych prac, ponieważ

zamierzamy skoncentrować się nad udoskonalaniem stworzonych elementów. Zostaną one zamontowane w warunkach rzeczywistych na pracującej turbinie. Zebrane dane umożliwią dalsze ulepszanie naszego rozwiązania – dodaje przedsiębiorca.

Agnieszka Pożniak

Tytuł projektu: Opracowanie i przebadanie innowacyjnych prototypów łopat wirnika turbiny wodnej o wyróżniku szybkobieżności 650 ns w typoszeregu o średnicy 265 mm wykonanych z wykorzystaniem odpornych na zjawisko kawitacji materiałów polimerowych. **Wartość** 142 680,00 PLN, w tym dofinansowanie 97 325,00 PL

Mech-Ton Konrad Wawrzykowski to firma z kilkunastoletnim doświadczeniem w obszarze specjalistycznego projektowania inżynierskiego dla przemysłu motoryzacyjnego, spożywczego, metalowego oraz energetycznego, w tym również hydroenergetycznego. Nie ogranicza jednak swojej działalności tylko do etapu koncepcji, idzie dalej i jest również producentem stworzonych rozwiązań. Wykonuje specjalistyczne maszyny i urządzenia zaprojektowane pod konkretne potrzeby swoich partnerów biznesowych. Koncentruje się przy tym na tworzeniu zautomatyzowanych rozwiązań, ukierunkowanych na maksymalne usprawnienie procesów produkcyjnych i redukcję ich kosztów. Firma stawia na niezawodność produktu, jego wysoką jakość i estetykę wykonania, czego dowodem jest długofalowa współpraca z wieloma odbiorcami. Konstrukcja suwnicy wraz z wyciągnikiem łańcuchowym z napędem mechanizmu podnoszenia, przeznaczona do zabudowy w wyrobisku górniczym, konstrukcja stalowa dla obiektu produkcyjno-biurowego Zakładu Wielobranżowego „Galwanizernia” Sp. z o.o., czy też belka wyciągnika wraz z wyciągnikiem i wieszakami dla KGHM ZANAM S.A. to tylko kilka ostatnich realizacji firmy Mech-Ton.

Nowe możliwości pracy uchodźców - czyli o czym warto pamiętać zatrudniając pracowników z Ukrainy

Inwazja Rosji na Ukrainę, rozpoczęła się 24 lutego 2022 r. Tego dnia Polska stała się krajem docelowym dla tysięcy obywateli Ukrainy poszukujących schronienia. Od 24 lutego, granicę polsko-ukraińską przekroczyło ponad 6,31 mln uchodźców z Ukrainy. Jak podaje Straż Graniczna, to głównie kobiety i dzieci.

Obywatele Ukrainy, którzy w wyniku działań zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju pochodzenia, korzystają ze szczególnej regulacji prawnej – ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, zapewniającej im doraźną podstawę prawną do legalnego pobytu oraz możliwość legalnej pracy w Polsce.

Prawo do legalnego pobytu w Polsce

Obywatele Ukrainy, którzy od 24 lutego 2022 r. legalnie przybyli do Polski z Ukrainy (nie tylko bezpośrednio, ale również przez inne kraje) w związku z trwającymi w Ukrainie działaniami wojennymi i deklarują zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mają prawo do legalnego pobytu w Polsce przez 18 miesięcy, licząc od dnia 24 lutego 2022 r., tj. do 24 sierpnia 2023 r. Należy pamiętać, że wyjazd obywatela Ukrainy z terytorium Polski na okres powyżej 1 miesiąca pozbawia go uprawnień do legalnego pobytu zapewnionego ustawą specjalną. W przypadku, gdy wjazd obywatela Ukrainy na terytorium RP nie został zarejestrowany przez Straż Graniczną podczas kontroli granicznej, zarejestrowanie pobytu obywatela Ukrainy następuje na jego

wniosek o nadanie numeru PESEL, który cudzoziemiec składa osobiście w urzędzie miasta lub gminy – nie później niż 90 dni od dnia wjazdu do Polski.

Pod pojęciem obywatela Ukrainy rozumie się także małżonka obywatela Ukrainy, który nie posiada obywatelstwa ukraińskiego, jeśli przybył on na terytorium Polski z Ukrainy w związku z działaniami wojennymi na terytorium tego państwa.

Legalna praca w Polsce

Ustawa specjalna wprowadziła również nowe rozwiązanie umożliwiające legalną pracę cudzoziemców na terytorium RP. W myśl przepisów obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zostaną spełnione łącznie 2 warunki:

1) pracodawca powiadomi w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy – za pośrednictwem strony internetowej: praca.gov.pl – powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miej-

sce zamieszkania pracodawcy o powierzeniu pracy temu obywatelowi;

2) praca jest powierzana w wymiarze czasu pracy lub liczbie godzin nie niższej niż wskazana w powiadomieniu oraz za wynagrodzeniem nie niższym niż ustalone według stawki określonej w powiadomieniu, odpowiednio zwiększonym w przypadku podwyższenia wymiaru czasu pracy lub liczby godzin pracy.

Obywatel Ukrainy, który wykonuje pracę na podstawie powiadomienia PUP przez pracodawcę, nie musi posiadać zezwolenia na pracę lub oświadczenia pracodawcy o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, wpisanego do ewidencji w PUP.

W przypadku, gdy podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnił obowiązku powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy, cudzoziemiec nie ponosi odpowiedzialności z tytułu nielegalnego wykonywania pracy. Z odpowiedzialności wykroczeniowej w tym przypadku nie została jednak zwolniona osoba powierzająca pracę cudzoziemcowi, której za nielegalne powierzenie pracy grozi grzywna od 1000 zł do nawet do 30 000 zł.

Inne kwestie, o których warto pamiętać przy zatrudnianiu obcokrajowców

Przed rozpoczęciem pracy pracodawca ma obowiązek zawrzeć z obywatelem Ukrainy pisemną umowę i wręczyć mu jeden jej egzemplarz. Obowiązek ten obejmuje nie tylko umowę o pracę, ale też umowy cywilnoprawne (jak np. zlecenie, umowę o dzieło itp.). Przed podpisaniem umowy pracodawca jest zobowiązany umożliwić obywatelowi Ukrainy zapoznanie się z jej tłumaczeniem na język dla niego zrozumiały. W przypadku niedopełnienia obowiązku zawarcia z cudzoziemcem – przed rozpoczęciem pracy – umowy w formie pisemnej pracodawca podlega grzywnie nawet do 30 000 zł.

Cudzoziemcy wykonujący pracę na terytorium Polski podlegają tym samym regulacjom prawnym, które dotyczą

polskich pracowników. Cudzoziemcy zatrudnieni w Polsce są objęci taką samą ochroną ze strony prawa pracy jak obywatele polscy, mają identyczne prawa i obowiązki jak polscy pracownicy i nie mogą być od nich gorzej traktowani. Pracownikowi-cudzoziemcowi przysługuje prawo do wykonywania pracy w bezpiecznych i higienicznych warunkach – przepisy prawa w tym bhp obowiązują jednakowo wszystkie osoby wykonujące pracę.

Należy również pamiętać, że przypadku zatrudnienia obcokrajowca na podstawie umowy o pracę jego miesięczne wynagrodzenie nie może być niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę. W 2022 r. wynosi ono 3 010 zł brutto – przy zatrudnieniu na pełny etat. Cudzoziemcy mają również prawo do corocznie ustalonej minimalnej stawki godzinowej wynagrodzenia za wykonywanie pracy na podstawie umów zlecenia oraz umów o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. W 2022 r. jest to 19,70 zł brutto za 1 godzinę pracy.

Adam Pisarczyk

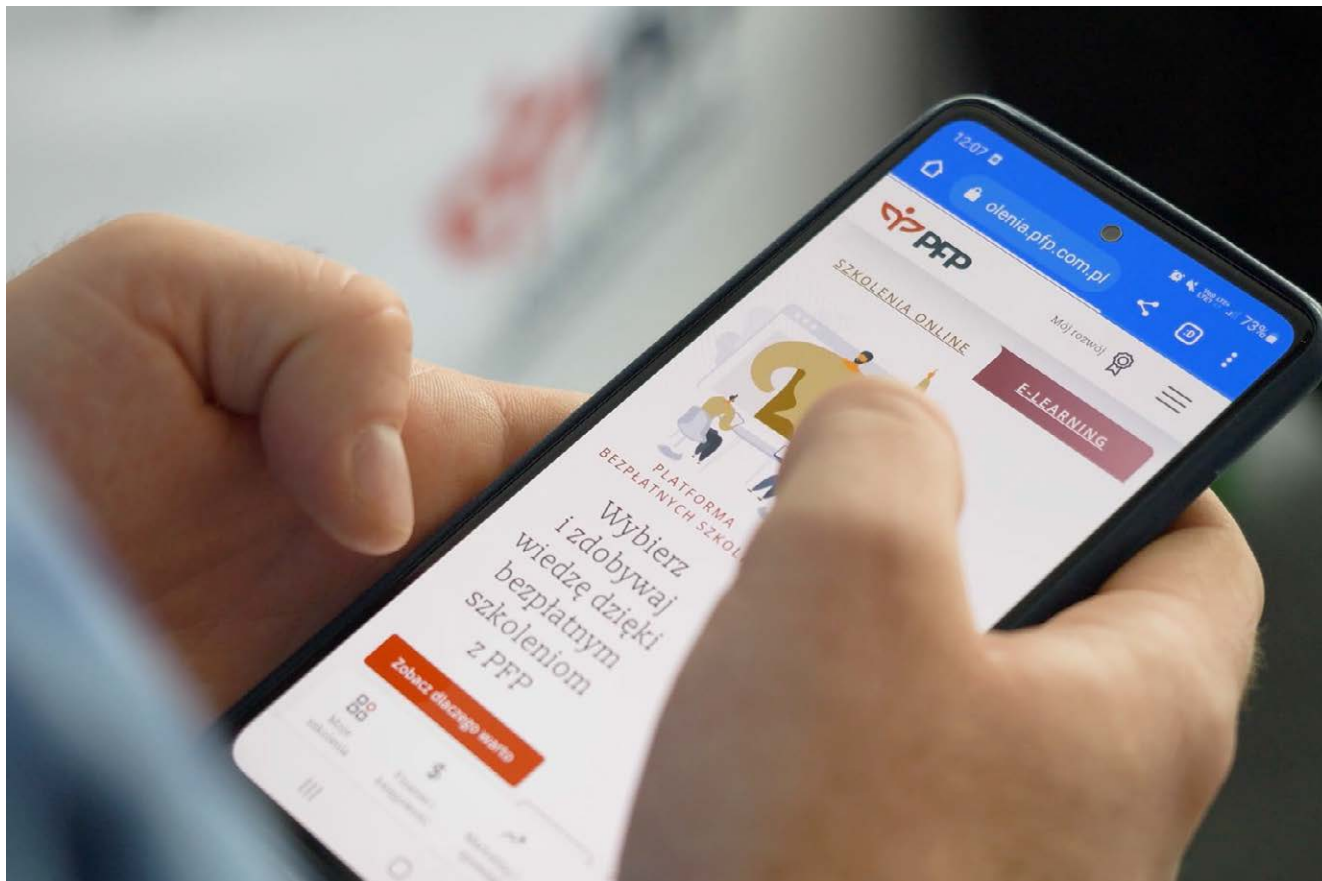
starszy inspektor pracy Sekcji Nadzoru i Kontroli oraz Legalności Zatrudnienia Okręgowego Inspektoratu Pracy w Zielonej Górze, specjalista w zakresie legalności zatrudnienia.

BEZPŁATNE PORADY DLA PRZEDSIĘBIORCÓW dotyczące RYNKU NIEMIECKIEGO

- ➡ udzielane przez ekspertów tradeoffice24.com WINIARSKI z Berlina
- ➡ w kwestiach prawnych, podatkowych, w zakresie marketingu międzynarodowego i ekspansji na rynki zagraniczne

WYŚLIJ PYTANIE ✉ office@tradeoffice24.com
z dopiskiem w tytule „OPZL”

Polska Fundacja Przedsiębiorczości

zacieśnia współpracę z lubuskimi przedsiębiorcami

Współpraca Polskiej Fundacji z Organizacją Pracodawców Ziemi Lubuskiej trwa już od lat, a jej efekty to m.in. setki szkoleń przeprowadzonych dla przedsiębiorców z naszego regionu. – Województwo Lubuskie dynamicznie się rozwija. Widzimy wielkie zainteresowanie przedsiębiorców szkoleniami z zakresu e-commerce, marketingu oraz nowych technologii. To oznacza, że przedsiębiorcy z tego regionu są innowacyjni i szukają dla siebie możliwości do ekspansji i poszukiwania nowych rynków.

- Oferta szkoleniowa jest różnorodna, bogata merytorycznie i atrakcyjna pod kątem użyteczności zdobywanej wiedzy w zarządzaniu firmą. Na bieżąco uaktualniana jest tematyka szkoleń zgodnie z potrzebami przedsiębiorców. Zauważamy, że na ziemi lubuskiej największym zainteresowaniem cieszą się szkolenia z zakresu marketingu oraz sektora e-commerce. To oczywiste, bo wielu przedsiębiorców z tego województwa aktywnie rozwija się właśnie w tych segmentach – mówi Jacek Madej, członek zarządu Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości.

- Dzięki współpracy szkoleniowej Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej i Polskiej Fundacji

Województwo Lubuskie to jedno z najmniejszych, ale jednocześnie bardzo dynamicznie rozwijających się województw. Ma silnie rozwinięty przemysł oraz sektor rolniczy, a ostatnie lata poprzez znakomitą komunikację lądową przez S3 i A2 to dynamiczny rozwój sektora usługowego oraz przestrzeni magazynowych.

Przedsiębiorczości poszerzamy naszą ofertę dla firm i dajemy im możliwość skorzystania z bezpłatnych, ale merytorycznych narzędzi poszerzania wiedzy pracowników i to z różnych dziedzin. To rów-

nież okazja do nawiązania indywidualnej współpracy z naszymi firmami członkowskimi, poprzez realizację szkoleń skrojonych na miarę potrzeb danej firmy.

Różnorodność szkoleń i silna kadra dydaktyczna to potencjał i zasoby PFP, z których skorzystanie przełoży się na skuteczny rozwój i osiągnięcie lepszych wyników, nie tylko finansowych w przedsiębiorstwach – mówi Joanna Zielińska, dyrektor Biura Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej.

Polska Fundacja Przedsiębiorczości od lat współpracuje z lubuskimi przedsiębiorcami. Od 2005 roku przeprowadzono dla przedsiębiorców z tego regionu ponad 240 szkoleń stacjonarnych. Lubuskie firmy aktywnie biorą udział w szkoleniach oraz projektach realizowanych na platformie szkoleniowej PFP. Współpraca z OPZL daje możliwość realizacji szkoleń skrojonych na miarę przedsiębiorców

Zapraszamy wszystkich przedsiębiorców do korzystania z oferty platformy szkoleniowej znajdującej się pod linkiem: [Oferta Szkoleniowa PFP](#), która jest bardzo bogata, a niebawem zaskoczy nowymi trenerami, nowymi tematami oraz dalszym poszerzeniem skali działania – mówi Jacek Madej.

Polska Fundacja Przedsiębiorczości

Wizyta przedstawicieli OPZL i ARR w VR Inkubator

Piotr Gawara - Członek Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej (Prezes GAMP) oraz Rafał Adamczak, Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze odwiedzili VR Inkubator w woj. Wielkopolskim.

Celem wizyty były: poszerzenie wiedzy i współpraca w zakresie zaawansowanej virtual reality na rzecz lubuskich firm. Rozmawiano o #VRIn, potencjalnych potrzebach przedsiębiorców z Województwa Lubuskiego w zakresie technologii #VR oraz o ewentualnej współpracy.

VR Inkubator jest miejscem powstawania i rozwoju biznesu poprzez możliwość korzystania z licznych usług doradczych i szkoleniowych oraz nowoczesnej zróżnicowanej przestrzeni.

Idea zakłada zapewnienie przedsiębiorcom komfortowego miejsca pracy oraz przestrzeni współpracy, wymiany idei, transferu wiedzy. Inkubator ma z założenia wywierać wpływ na rozwój przedsiębiorczego klimatu lokalnego rynku, przyczyniając się do wzmocnienia regionalnej gospodarki.

red.

Wyprzedzić czas i ugrać na wzroście cen energii

Od około roku obserwujemy znaczny wzrost cen energii. Na ten wzrost składa się wiele czynników, na które, trzeba przyznać szczerze, nie mamy dużego wpływu, bo mają one charakter globalny. W poniższym artykule nie będziemy dużo o tym pisać, bo informacje te są dostępne codziennie i wszyscy o tym słyszymy.

To na co zwrócę uwagę w artykule, to kilka faktów i wskazówek, jak zabezpieczyć sobie dostawę energii elektrycznej i spać spokojnie.

Obecnie rząd jest w trakcie prac na ustawą o środkach nadzwyczajnych, mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparcie niektórych odbiorców w 2023 roku.

Ustawą i ochroną ustawową mają być objęte mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 roku.

WAŻNE! Do 30 listopada 2022 każdy przedsiębiorca powinien złożyć oświadczenie, że jest się jednostką chronioną z Ustawy. Oświadczenie trzeba złożyć na specjalnym wzorze do firmy energetycznej, której jest się klientem.

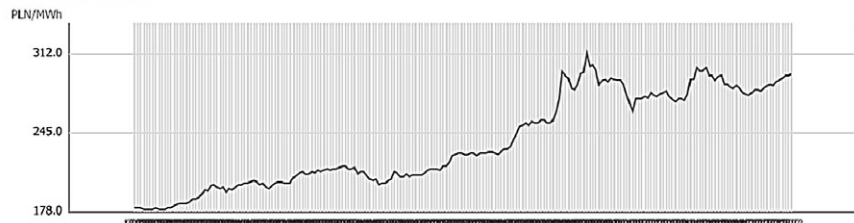
To istotna rzecz, ponieważ przedsiębiorcy nie zostają objęci ochroną ustawową z automatu. Warto zapamiętać tę datę, a druk będzie można ściągnąć ze stron firm energetycznych, lub ze strony www.sejm.gov.pl

To co Klient (przedsiębiorca) może zrobić, to powinien spojrzeć już w dalszym horyzoncie, niż tylko na rok 2023. Obecnie można zakontraktować energię na kilka lat do przodu. Większość dużych firm energetycznych ma możliwość zakontraktowania swoich klientów do końca 2025 roku. Wystarczy spojrzeć, co wydarzyło się po zakończeniu ustawowego zamrożenia cen w 2019 roku i na wykres jak wzrosły ceny po zakończonym ustawowo zamrożeniu (dane dostępne na TGE.pl). Klienci, którzy w 2019 roku podpisali umowy kontraktujące ich u pewnych i dużych sprzedawców energii na okres dłuższy, niż tylko jeden rok, zaoszczędzili duże pieniądze.

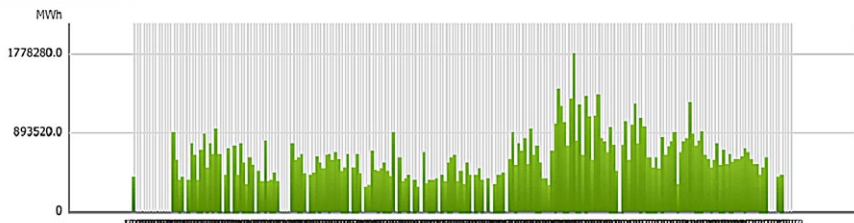
Sugeruję, wzorem lat 2019-2020, zakontraktowanie już lat 2024-2025 (obecnie na ten okres firmy mogą przedstawić ofertę), bo Ustawa się skończy (zamrożenie od 01.12.2022 do 31.12.2023) i może powtórzyć się sytuacja z roku 2020, że cena energii znów „wyskoczy” i przedsiębiorcy, którzy zdecydują się wyprzedzić czas, mogą dużo „ugrać” kontraktując sobie następne lata do przodu.

Obecnie kontraktacja cen na 2024 i 2025 rok jest o około połowę niższa, niż miało to miejsce jeszcze parę tygodni wcześniej i warto ten fakt wykorzystać.

Cena (PLN/MWh)

Wolumen (MWh)

— Cena BASE_Y-19 ■ Wolumen BASE_Y-19

Ochroną, zgodnie z Ustawą, nie będą objęte duże przedsiębiorstwa.

Duże przedsiębiorstwo to takie, które zatrudnia 250 lub więcej pracowników, lub zatrudnia ich mniej, ale przekracza pewne pułapy finansowe:

- osiąga roczny obrót wyższy niż 50 milionów euro;
- całkowity bilans roczny przekracza 43 miliony euro.

Ustawa przewiduje ceny maksymalne dla wymienionych wyżej mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na poziomie 785 PLN netto/MWh.

Sebastian Morawietz

Menadżer Wsparcia Sprzedaży
Autoryzowanego Partnera PGE Obrót S.A.

Jak zostać przedsiębiorcą

– czyli ABC płatnika składek

Świeżo upieczeni przedsiębiorcy, którzy niedawno rozpoczęli swoją przygodę z działalnością gospodarczą lub planują to zrobić w najbliższym czasie, powinni pamiętać, jakie są ich prawa i obowiązki wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Każdy kto prowadzi działalność gospodarczą jest jednocześnie płatnikiem i ubezpieczonym. Działalność można podjąć tego samego dnia, w którym został złożony wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Wniosek jest jednocześnie zgłoszeniem płatnika w ZUS. Na jego podstawie ZUS sporządzi dokumenty takie, jak zgłoszenie płatnika składek, informację o numerach rachunków bankowych oraz informację o adresach, pod którymi jest prowadzona działalność.

Osoba, która prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą powinna zgłosić się do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego i zdrowotnego. Ubezpieczenie chorobowe jest dobrowolne. Osoby, które mają w tym samym czasie więcej niż jeden tytuł do ubezpieczeń społecznych, np. umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu, są ubezpieczone w KRUS bądź mają prawo do emerytury lub renty innej niż z tytułu niezdolności do pracy, nie muszą zgłaszać się do ubezpieczeń społecznych.

Jako nowy przedsiębiorca sam możesz ustalić wysokość kwoty, od jakiej będziesz płacić składki w danym roku. Będzie ona zależna od podstawy wymiaru składek, nie może być jednak niższa niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę ani wyższa niż 60% przeciętnego wynagrodzenia. Musisz jednak pamiętać, że decyzja o opłacaniu niższych składek ma wpływ na wysokość przyszłych świadczeń i zasiłków np. chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego.

Na początku swojej przygody z własną działalnością gospodarczą możesz skorzystać z ulgi na start. Zgłaszasz się wówczas tylko do ubezpieczenia zdrowotnego i tylko tę składkę opłacasz. Możesz korzystać z tego wsparcia przez 6 miesięcy od rozpoczęcia działalności. Pamiętaj jednak, że brak składki na ubezpieczenia społeczne oznacza brak świadczeń (np. zasiłku chorobowego czy macierzyńskiego), a czas korzystania z ulgi nie liczy się do przyszłej emerytury.

Możesz zgłosić do odpowiednich ubezpieczeń siebie oraz członków rodziny już podczas składania wniosku o wpis w CEIDG. Na tej podstawie ZUS sporządzi odpowiednie dokumenty.

Jeśli opłacasz składki sam za siebie musisz je rozliczyć i opłacić za każdy miesiąc, w którym byłeś zgłoszony do ubezpieczeń przez przynajmniej jeden dzień.

Wszystkie składki będziesz opłacać jednym przelewem na swój indywidualny numer rachunku składowego (NRS), który otrzymasz bezpośrednio po założeniu konta płatnika. Możesz też sprawdzić NRS w wyszukiwarce, która jest dostępna na stronie www.e-skladka.pl, na swoim profilu na PUE ZUS i w programie Płatnik oraz w każdej placówce ZUS.

Agata Muchowska

od 2016 r. regionalna rzeczniczka prasowa ZUS województwa lubuskiego. Wcześniej dziennikarka i publicystka. Absolwentka filozofii. Zainteresowana głównie zagadnieniami z zakresu filozofii społecznej i solidaryzmu społecznego.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE:

- ▶ ubezpieczenie emerytalne – 19,52% podstawy wymiaru,
- ▶ ubezpieczenia rentowe – 8,00% podstawy wymiaru,
- ▶ ubezpieczenie chorobowe – 2,45% podstawy wymiaru,
- ▶ Składka na ubezpieczenie wypadkowe jest **zmienna**.

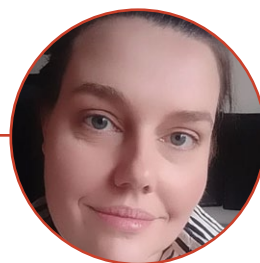
Myślisz o założeniu własnego biznesu i chciałbyś pozyskać na niego środki, ale nie wiesz jak się do tego zabrać? Wojewódzki Urząd Pracy pomoże Ci od samego początku, aż po rejestrację działalności.

Kto z nas nie marzy o własnym biznesie? Być szefem dla samego siebie, godziny pracy, które to Ty ustalasz i zajęcie, które przynosi Ci o wiele więcej satysfakcji niż praca na etacie, bo przecież tworzysz coś swojego, coś co należy do Ciebie i nierzadko powiązane jest z Twoją pasją. Przyznasz, że to bardzo pociągająca wizja dla zapewne niejednej osoby. Ale co w sytuacji, kiedy pomysł jest, know how, kompetencje są, ale brakuje na to kasy? Co prawda słyszałeś, że znajomi sięgnęli po bezzwrotne wsparcie finansowe przy starcie swoich biznesów, wiesz, że można, ale pojawia się pytanie: jak? Nigdy tego nie robiłeś, nawet nie wiesz od czego zacząć, a może i wiesz, ale nie jesteś jeszcze biegły w tej całej papierologii. To jest idealny moment, aby znaleźć odpowiedzi na powyższe, nurtujące pytania.

Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze wraz z początkiem lipca ruszył z realizacją projektu pilotażowego pn. AKCJA FIRMA, którego celem jest wypracowanie metody świadczenia usług doradztwa biznesowego i animacji w środowisku lokalnym. Nasi specjaliści pomogą Ci w analizie Twojego pomysłu biznesowego, w doborze dla Ciebie jak najlepszego dofinansowania, a co więcej pomogą Ci napisać biznesplan i dopełnić wszelkich formalności, abyś mógł pozyskać bezzwrotne środki i rozpocząć swój biznes. Otrzymasz od nas również wsparcie animatora w środowisku lokalnym, który pomoże Ci w analizie, a także rozwiązaniu potencjalnych zagrożeń w Twoim środowisku rodzinnym i lokalnym utrudniających bądź uniemożliwiających założenie lub prowadzenie działalności gospodarczej. Nasi doradcy zawodowi wesprą Cię na polu kompetencyjnym i przeanalizują Twoje mocne i słabsze strony w kontekście cech przedsiębiorczych. Wierzymy, że nasze działania ułatwią Ci stawianie pierwszych kroków w tym ekscytującym, ale też często niełatwym świecie biznesu.

Wsparcie, jakie oferujemy, kierowane jest do wszystkich osób bezrobotnych zarejestrowanych w jednym z powiatowych urzędów pracy na terenie województwa lubuskiego i jest ono całkowicie bezpłatne.

Z pełnym zakresem naszej oferty zapoznasz się na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze klikając w zakładkę AKCJA FIRMA - projekt pilotażowy bądź dzwoniąc pod nr telefonu 68 456 77 04. Nasi doradcy czekają na Ciebie. Nie odkładaj marzeń o własnym biznesie na później, bo pamiętaj, że marzenia same się nie spełniają, to Ty jesteś odpowiedzialny za ich spełnienie.

Anna Rzepecka

Socjolog, wieloletni doradca OWES, tworzy i wspiera fundacje oraz spółdzielnie socjalne, posiada duże doświadczenie w tworzeniu biznesplanów dla nowopowstałych przedsiębiorstw. Od 2008 roku pracuje przy realizacji projektów unijnych. Animator w środowisku lokalnym w projekcie pilotażowym pn. „AKCJA FIRMA”.

Przepis na zawodowy sukces

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego z Sulechowa stanowi odpowiedź na potrzeby rynku pracy w zakresie pozyskania kompetentnych i odpowiedzialnych pracowników.

W dobie rynku pracownika, często lubuscy przedsiębiorcy wymieniają brak odpowiednich kadr, z określonymi kwalifikacjami i kompetencjami, jako jedną z barier ich rozwoju. A z drugiej strony współczesna rzeczywistość, rynek pracy i wymagania przełożonych stawiają przed młodzieżą trudne zadania. Dlatego tak ważny jest wykwalifikowany pracownik. Absolwent CKZiU, to specjalista w swoim zawodzie, który w ciągu nauki zdobywa niezbędną wiedzę z danego kierunku oraz praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu.

Szkola z tradycją

ZSP w Sulechowie to placówka oświatowa z 60 – letnim dorobkiem, która umożliwiała zdobycie wykształcenia i przygotowania do zawodu wielu pokoleniom młodych ludzi. Historia tej szkoły rozpoczęła się w 1962 r., kiedy naukę rozpoczęło 75 uczniów. Kolejne lata to czas modernizacji, powstawania nowych kierunków kształcenia, rozwijania współpracy ze środowiskiem lokalnym. Od 1 września 2016 r. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych został przekształcony w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

Projekty UE w CKZiU

W szkole realizowane są liczne projekty, których celem jest zmodernizowanie i podniesienie jakości kształcenia zawodowego oraz dostosowanie do oczekiwań rynku pracy w regionie:

„Świat nauki- nowe standardy edukacji w szkołach zielonogórskiego Obszaru Funkcjonalnego”, realizowany w terminie 01 lipca 2016 -31 maja 2023. Partnerem projektu jest Powiat Zielonogórski, a szkoła jest jego Beneficjentem.

„Doskonalenie jakości kształcenia zawodowego w Powiecie Zielonogórskim” realizowany od 1 lipca 2016 do 30 czerwca 2022, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Lubuskie 2020. Projekt realizowany w partnerstwie z OPZL.

„Celem takich projektów jest zwiększenie szans edukacyjno- zawodowych uczniów oraz efektywności i atrakcyjności szkolnictwa zawodowego w powiecie zielonogórskim. Dofinansowane z projektów pracownie spełniają europejskie standardy XXI wieku – zapewnia Krzysztof Romankiewicz Starosta Zielonogórski. Dzięki stażom uczniowie są przygotowani, jako przyszli pracownicy pod względem praktycznym do wykonywania pracy w określonym zawodzie, wynikającym z konkretnego zapotrzebowania pracodawców. Nabywają również umiejętności do samodzielnego wykonywania zadań i doświadczenie, co zwiększa ich szanse na uzyskanie zatrudnienia po zakończeniu kształcenia.

Joanna Zielińska

Nowe firmy członkowskie Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej

ARCHIVEO sp. z o.o.

Spółka ARCHIVEO świadczy pełen zakres usług archiwistycznych niezbędnych w trakcie pracy z dokumentacją zakładową. Oferta firmy obejmuje m.in.: digitalizację/skanowanie dokumentów, depozyt dokumentów, porządkowanie archiwów, organizację archiwum, niszczenie dokumentów.

Adres: ul. Okrzei 31-33, 68-200 Żary
Tel. + 48 534 141 843, e-mail: biuro@archiveo.pl
www.archiveo.pl

CONNECTOR GERMANY Jolanta Żukowska

Connector Germany to firma specjalizująca się w działaniach proeksportowych, które mają na celu podwyższenie konkurencyjności polskich firm na rynkach międzynarodowych. Wprowadzając firmy na zagraniczne rynki, zespół specjalistów dba o kompleksową obsługę obejmującą opiekę formalno-prawną i sprzedażową. Ponadto firma organizuje spotkania biznesowe B2B w Europie oraz zajmuje się opieką biznesową obejmującą przygotowania merytoryczne przed i w czasie targów branżowych.

Adres: ul. Bukowska 12, Poznań
Tel. + 48 791 091 229, e-mail: zukowska@connectorgermany.com
www.connectorgermany.com

ELEKTRO-SYSTEM Michał Wąsowicz

ELEKTRO-SYSTEM to firma z wieloletnim doświadczeniem w branży elektrycznej. Zapewnia kompleksową usługę elektryczną w domach i w firmach. ELEKTRO-SYSTEM montuje instalacje elektryczne, m.in.: oświetleniowe, alarmowe, przeciwłamaniowe, przeciwpożarowe, fotowoltaiczne oraz wykonuje pomiary ochronne.

Adres: ul. Moniuszki 54/1 lok. 3, 68-200 Żary
Tel. + 48 795 416 129, e-mail: elektrosystem.info@gmail.com
www.facebook.com/ELEKTRYKZARY

GRUPA PROFESJA sp. z o.o.

Grupa Profesja od 12 lat wspiera rozwój ludzi i organizacji. Grupa zajmuje się realizacją szkoleń na terenie całej Polski, a także organizacją warsztatów zewnętrznych i wyjazdowych. Dzięki stosowanym metodom przy realizacji szkoleń uwzględnione zostają potrzeby pracodawców i pracowników. Specjaliści kompleksowo prowadzą klientów od momentu badania potrzeb, przez wspólne ustalanie celów, realizację procesów rozwojowych i zamknięcie procesu z raportem i rekomendacjami.

Adres: ul. Polska 15, 60-595 Poznań

Tel. + 48 577 666 148, e-mail: szkolenia@grupaprofesja.com

www.grupaprofesja.com

PHU MENTE WOJCIECH MYDLIKOWSKI

PHU MENTE doradztwem energetycznym zajmuje się od 2011 roku, pomaga małym, średnim i dużym przedsiębiorstwom szybko i skutecznie obniżyć rachunki za media i oszczędzać energię. Firma współpracuje z największymi spółkami obrotu w Polsce i gwarantuje sprawdzone rozwiązania, dopasowane do indywidualnych potrzeb, które pozwalają na redukcję kosztów i większe zyski. PHU MENTE posiada bogate doświadczenie, wiedzę i narzędzia, dzięki którym jest w stanie stworzyć najlepszą ofertę dla każdej branży.

Adres: ul. Zacisze 24, 65-120 Zielona Góra

Tel. + 48 604 973 464, e-mail: biuro@mente-ee.pl

www.mente-ee.pl

ATROM PLUS Sławomir Bajus

ATROM PLUS to firma z wieloletnim doświadczeniem zajmująca się wdrażaniem nowoczesnych fiskalnych systemów kasowych POS online, dedykowanych dla wielu branż handlowych, usługowych i przemysłowych. ATROM PLUS oferuje serwis i szkolenia z zakresu obsługi urządzeń fiskalnych i terminali płatniczych. Firma posiada szeroki wybór kas fiskalnych, drukarek fiskalnych i terminali a także dystrybuje laptopy, komputery, smartfony, tablety, peryferia PC głównie dla firm, urzędów, szpitali, szkół i uczelni.

Adres: ul. Podgórna 45 lok. 3A

Tel. + 48 601 339 073, e-mail: atrom@atromplus.pl

www.atrom.pl

MADOR-FINANSE Dorota Mikielska

Firma MADOR-FINANSE, dla swoich klientów pełni rolę zewnętrznego Dyrektora Finansowego, zajmując się m.in.: pozyskiwaniem funduszy na działalność i rozwój; tworzeniem m.in. biznes planów, strategii rozwoju, projektów na dotację; tworzeniem prognoz finansowych; analizą finansowo-ekonomiczną, w tym struktury kosztów; analizą i poprawą przepływów pieniężnych. Wraz z partnerem biznesowym-kancelarią prawną, firma oferuje pomoc w przygotowaniu planów restrukturyzacyjnych-wyjścia z kryzysu zadłużenia. Projekty tworzone przez MADOR-FINANSE zajmują 1 miejsca na listach rankingowych.

Adres: ul. Osadnicza 21A lok. 01, 65-001 Zielona Góra

Tel. + 48 698 647 644, e-mail: madorfinans@gmail.com

www.madorfinans.pl

Piękno BRYTYJSKIEJ motoryzacji

Ostatnio zacząłem więcej podróżować, Covid jakby odpuścił, obostrzenia zelżały, tak więc w drogę.

Wraz z kilkoma znajomymi umówiliśmy się na trochę hardcorową podróż do Wielkiej Brytanii. Celem Goodwood Revival Meeting, jest spotkanie właścicieli historycznych pojazdów wyścigowych w celu używania ich zgodnie z przeznaczeniem – na torze. Po drodze kilka punktów mających znaczenie dla brytyjskiej motoryzacji. Środkiem podróży – nasze angielskie pojazdy czyli Morgany oraz Lotus – niekoniecznie samochody przeznaczone do dalekich europejskich podróży (w odniesieniu do dzisiejszych wygodnych samochodów oczywiście).

Przejazd przez Europę kontynentalną – szybko i bez problemów. Rozbudowana sieć autostrad, cały czas pozwala na dość sprawne przemieszczanie się przez zachód naszego kontynentu.

Mała zmiana oczywiście wiązała się z przeprawą na wyspę. Pełna kontrola paszportowa, jako że Wielka Brytania opuściła Unię Europejską. Po przybyciu do UK szybkie przestawienie psychiki na ruch prawostronny i już można było oddać się wycieczce.

Na pierwszy ogień Londyn, napiszę tak, przejazd po stolicy na dwie godziny przed karawanem wiozącym trumnę Królowej Elżbiety II nie była łatwy i przyjemny. Mnóstwo służb, wielkie korki zasadniczo

uprzykrzały poruszanie się po londyńskich ulicach. Jednak w międzyczasie odwiedziliśmy jeden z garaży sprzedający historyczne, bardzo drogie pojazdy, ta wizyta złagodziła trochę trudny walek z ulicami Great London.

Kolejny dzień w drodze zawiódł nas do dwóch manufaktur z ikonami brytyjskiej motoryzacji. Morgan Motors w Malvern i Ariel – nawet nie wiem gdzie – tak mała była to wioska. Morgan to pojazdy oparte na drewnianej ramie i aluminiowej konstrukcji produkowane od ponad osiemdziesięciu lat. Mam przyjemność jeździć takim samochodem, jest to motoryzacja w najczystszej postaci, a taką ją właśnie kocham. Ariel – supersamochody produkowane tylko dla dostarczania wrażeń, przyspieszenia, prędkość i muchy w zębach – czysta adrenalina. Manufaktura ma pięć stanowisk i produkuje 75 pojazdów rocznie.

Kolejny dzień i Muzeum Brytyjskiej Motoryzacji, głównie Jaguary i Jaguary może trochę Land Roverów.

Finał wycieczki czyli Goodwood Racetrack – całkiem niedaleko od Southampton. No takiej motoryzacyjnej uczty dawno nie kosztowałem. Pojazdy o wartości dużych fabryk, używane bez żadnych zahamowań do sportowej jazdy, walka na torze drzwi w drzwi ale z dżentelmeńskimi zasadami, to jest to! Do zwiedzenia toru oraz wszelkich wystaw przy imprezie nie starczyło dwóch dni. Parking dla widzów wyglądał jak sówicie wyposażone muzeum, gdzie od Mercedesów Gullwing poprzez Alfę Romeo z lat czterdziestych dwudziestego wieku parkowały

Bentleye z lat trzydziestych, i nie była to ekspozycja, to były samochody, którymi przyjechali kibice!

Sam Goodwood Revival to niesamowite spotkanie, klimat tamtych czasów, gdzie bogaci właściciele ścigali się swoimi unikatowymi pojazdami, a kobiety wzdychały na widok tych bohaterów, ukradkiem rzucając im zalotne spojrzenia. Ludzie przyjeżdżają tam ubrani w odpowiedni do sytuacji sposób i szczerze powiem pierwszy raz od dłuższego czasu poczułem się nieswojo, przez to, że nie zachowałem dress code. Fantastyczny czas, zapach paliwa, historii i najpiękniejszych czasów motoryzacji światowej. Unikatowe pojazdy, ostatnie egzemplarze samochodów, które wygrywały sławne światowe wyścigi. Po prostu spełnione kolejne marzenie motoryzacyjnego wariata, za jakiego się uważam. Poszukiwania stroju na edycję 2023 już rozpocząłem, nie będzie faux

pas w moim wykonaniu. Dopasuję się i będę przeżywał wszystko, jak bym był tam w latach świetności toru wyścigowego Goodwood.

To był piękny wehikuł czasu, polecam wszystkim!!!

Tomasz Kamiński

Z zamiłowania bloger motoryzacyjny. motolubuskie.pl freshfuel.pl oraz porsche.driver.pl opisują jego motoryzacyjne życie i podróże. Testuje różne samochody i wyraża odczucia o dzisiejszym świecie automobilizmu. Prowadzi działania PR dla branży automotive.

Biznes Lubuski

Magazyn Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej

Wydawca / kontakt

Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej
ul. 65-076 Zielona Góra, ul. Reja 6
tel./fax +48 68 327 18 81
biuro@opzl.pl / www.opzl.pl
Redaktor numeru: Bernadetta Holak

Skład magazynu

Drukarnia APRINT
ul. Mazepy 9, 65-343 Zielona Góra
tel. +48 601 992 777
biuro@aprint.com.pl / www.aprint.com.pl

REKLAMA W BIZNESIE LUBUSKIM / SZEROKA GAMA MOŻLIWOŚCI I FORMATÓW!

A

B

C

D

E

88,3 x 140 mm
lewa lub prawa

184,6 x 90 mm

184,6 x 140 mm

101 x 297 mm
lewa lub prawa

210 x 297 mm

ceny od
198 PLN
netto
za moduł

WIĘCEJ INFORMACJI
ORAZ ZAMÓWIENIA:
tel. **+48 609 758 770**
Bernadetta Holak

DOŁĄCZ DO NAS

#RazemSilniejsi

PROFESJONALNE
WSPARCIE
PRZEDSIĘBIORCÓW

WIĘCEJ INFORMACJI

68 327 18 81

| BIURO@OPZL.PL